

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Přírodovědecká fakulta

Katedra rozvojových a environmentálních studií

Eliška Matějková

Ochrana přírody a krajiny na území Biosférické rezervace

UNESCO Křivoklátsko

Bakalářská práce

Vedoucí práce: prof. Ing. Ivo Machar, Ph.D.

Olomouc 2024

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně s vyznačením všech použitých pramenů a spoluautorství. Souhlasím se zveřejněním bakalářské práce podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, ve znění pozdějších předpisů. Byl/a jsem seznámen/a s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, ve znění pozdějších předpisů.

V Olomouci dne:

.....

podpis

Poděkování

Ráda bych poděkovala vedoucímu bakalářské práce prof. Ing. Ivu Macharovi, Ph.D. za trpělivost, odborné vedení práce, cenné rady a připomínky. Dále děkuji své rodině, blízkým a přátelům za podporu po celý čas mého studia.

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI

Přírodovědecká fakulta

Akademický rok: 2022/2023

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: Eliška MATĚJKOVÁ
Osobní číslo: R210462
Studijní program: B0588A330001 Mezinárodní rozvojová a environmentální studia
Téma práce: Ochrana přírody a krajiny na území Biosférické rezervace UNESCO Křivoklátsko
Zadávací katedra: Katedra rozvojových a environmentálních studií

Zásady pro vypracování

Bakalářská práce je zaměřena na metody ochrany přírody na území biosférické rezervace Křivoklátsko. Zkoumá a popisuje způsoby ochrany a jejich účinnost na daném území. Tato práce může posloužit při následném plánování péče a ochrany daného území.

Rozsah pracovní zprávy: 10 – 15 tisíc slov
Rozsah grafických prací: dle potřeby
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná

Seznam doporučené literatury:

Vegetace Chráněné krajinné oblasti a Biosférické rezervace Křivoklátsko 1-Milan Chytrý a kolektiv (2000)
Vegetace – Chráněné krajinné oblasti Biosférické rezervace Křivoklátsko 2 – Jiří Kolbek a kolektiv (2001)
Ochrana přírody – Křivoklátsko: <https://krivoklatsko.nature.cz/web/chko-krivoklatsko/ochrana-prirody>

Vedoucí bakalářské práce: prof. Ing. Ivo Machar, Ph.D.
Katedra rozvojových a environmentálních studií

Datum zadání bakalářské práce: 11. dubna 2023
Termín odevzdání bakalářské práce: 11. dubna 2024

L.S.

doc. RNDr. Martin Kubala, Ph.D.
děkan

doc. Mgr. Zdeněk Opršal, Ph.D.
vedoucí katedry

V Olomouci dne 4. května 2023

Abstrakt

Křivoklátsko je známé svou rozmanitou krajinou a hustými lesy mezi nimiž se line řeka Berounka. Křivoklátské lesy hrají velmi důležitou roli, protože umožňují prosperitu různým druhům vzácných organismů ale i člověku, který zde už několik století hospodaří. Díky této symbióze zde vznikla společenstva a ekosystémy, jejichž součástí jsou i vzácné druhy rostlin a živočichů. Na jejich ochranu zde vznikla mozaika chráněných území. Největší z nich je Chráněná krajinná oblast Křivoklátsko. V posledních letech se ovšem objevily pochybnosti o tom, zda je toto území chráněno dostatečně. Tak vznikla myšlenka národního parku. Ta s sebou nese spoustu kontroverze. První část práce čtenáře seznamuje s Křivoklátskou přírodou a ochranou přírody v ČR. Druhá část práce se zabývá aktuálním tématem vyhlášení Národního parku Křivoklátsko, za účelem posílení ochrany přírody, včetně petice proti vyhlášení národního parku. Cílem je proto popsat a zhodnotit aktuální situaci ochrany křivoklátské přírody, pomocí metodiky srovnání dostupných zdrojů a informací. Výsledkem je tabulka, která vyznačuje změny v zákazech v jednotlivých zónách, a tak lze porovnat, jaké změny by vyhlášením národního parku nastaly, popis procesu jednání mezi státními orgány a obyvateli Křivoklátska a rozebrání bodů v petici.

Klíčová slova: ochrana přírody, Křivoklátsko, biosférické rezervace, chráněná území, Natura 2000, Národní park Křivoklátsko, petice

Abstract

Křivoklátsko is famous for its various landscape and dense forests, with Berounka river meandering through them. The forests of Křivoklátsko play a crucial role, because they provide habitats for various rare organisms but also benefit humans who have been managing forests for centuries. The symbiotic relationship has fostered communities and ecosystems, including rare plant and animal species. A mosaic structure of protected areas has been established to safeguard these organisms. The largest area is the Křivoklátsko Protected Landscape Area. However, doubts have risen in recent years regarding the adequacy of protection in this area, leading to the proposal of a national park. This idea has sparked controversy. The first part of the thesis acquaints readers with the nature of Křivoklátsko and nature conservation in Czech Republic. The second part focuses on the

current topic of declaring the Křivoklátsko National Park, aimed at enhancing nature conservation, including a petition against the park's establishment. The goal is to describe and evaluate the current situation of nature conservation in Křivoklátsko, using methodology of comparing available sources and information. The result is a chart indicating changes in restrictions in different zones, enabling a comparison of the potential impact of declaring the National park, describing the negotiation process between state authorities and residents of Křivoklátsko, and analyzing the points raised in the petition.

Keywords: nature conservation, Křivoklátsko, biosphere reserves, protected areas, Natura 2000, Křivoklátsko National Park, petition

Obsah

Seznam použitých zkratk	7
Úvod	8
Cíl práce	8
Metodika	8
Rešerše	9
1. Kategorizace chráněných území v ČR	9
1.1 IUCN	9
1.1.1 Národní park	11
1.1.2 Přírodní památka	11
1.1.3 Rezervace pro ochranu přírody	12
1.1.4 Chráněná krajina	12
1.1.5 Rezervace na ochranu přírodních zdrojů	12
1.2 Natura 2000	13
1.3 Současné záměry o vyhlášení nových velkoplošných chráněných územích	13
2. Charakteristika území	15
2.1 Geologie a geomorfologie Křivoklátska	15
2.2 Hydrologie Křivoklátska	16
2.3 Klima na Křivoklátsku	16
2.4 Vegetace na Křivoklátsku	16
2.5 Fauna na Křivoklátsku	17
3. Současná ochrana přírody na Křivoklátsku	19
3.1 Lesnický park Křivoklátsko	21
4. Hospodaření v Křivoklátských lesích	26
5. Národní park Křivoklátsko	27
5.1 Od historie po současnost	27
5.2 Hlavní důvody zpracování návrhu záměru na vyhlášení Národního parku Křivoklátsko	30
5.3 Vymezení území Národního parku Křivoklátsko	30

5.4	Cíl ochrany	33
5.4.1	Cíle ochrany přírody v centrální části území Křivoklátska	33
	Výsledková část	34
6.	Co se změní vyhlášením Národního parku?	34
6.1	Zákazy dle zákona 114/1992 Sb.	35
6.2	Doplňková opatření pro Národní park	36
	Diskuse.....	38
7.	Hospodaření v národním parku	38
7.1	Zvláštní režim hospodaření na lesních pozemcích	38
7.2	Zvláštní režim výkonu práva myslivosti	39
8.	Petice	44
	Závěr	47
	Seznam použité literatury	49
	Přílohy	54

Seznam použitých zkratk

NP – Národní park

CHKO – Chráněná krajinná oblast

NPR – Národní přírodní rezervace

PR – Přírodní rezervace

PO – Ptačí oblast

EVL – Evropsky významná lokalita

EU – Evropská unie

MŽP – Ministerstvo životního prostředí

IUCN – International Union for Conservation of Nature = Mezinárodní svaz ochrany přírody

ZCHÚ – Zvláště chráněná území

Úvod

CHKO Křivoklátsko s rozlohou 628 km², nacházející se na rozhraní Středočeského a Plzeňského kraje (Hůla, 2009), je oblastí bohatou na rozmanitou krajinu, přírodu a kulturní dědictví. Tento region spojuje hned několik chráněných území, včetně národních přírodních rezervací, přírodních rezervací a evropsky významných lokalit. Svou jedinečnost potvrzuje i zařazením do sítě biosférických rezervací UNESCO. Navíc se již několik desetiletí diskutuje o možnosti vyhlášení národního parku. Motivací k psaní této práce je mé hluboké spojení s přírodou a lesy, které jsem zdědila po svém strýci, dlouholetém správci lesů v této oblasti. Otázka zřízení Národního parku Křivoklátsko byla diskutovaná v naší rodině už od mého narození, avšak pro mě je klíčovým motivem zájem o ochranu přírody. Vzhledem k bohaté přírodní a chráněné krajině Křivoklátska jsem si stanovila za cíl prozkoumat, jak funguje systém ochrany přírody v tomto regionu.

Cíl práce

Cílem této bakalářské práce je popsat území biosférické rezervace UNESCO Křivoklátsko, způsoby ochrany přírody na daném území od historie po současnost, vytyčit významné kroky k posílení ochrany přírody a definovat problémy a výzvy, které přináší ochrana přírody na Křivoklátsku. Dalším z cílů je objektivně zhodnotit záměr na vyhlášení Národního parku Křivoklátsko jakož i hlavní argumenty pro a proti jeho vyhlášení.

Metodika

Pro získání relevantních informací využiji zdroje, jako jsou stránky ministerstva životního prostředí, agentury ochrany přírody a zákon 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny, odbornou literaturu zabývající se křivoklátskou krajinou jako například „*Potenciální a přirozená vegetace biosférické rezervace Křivoklátsko*“ a další odborné články. Pro zhodnocení změn v zákazech a nařízeních na plánovaném chráněném území využiji informace ze záměru na vyhlášení NP Křivoklátsko a zákonu 114/1992 Sb., které pak zanesu do mnou vytvořené tabulky. Ta bude jasně znázorňovat rozdíl v nařízeních mezi CHKO, Národním parkem a dodatečnými nařízenými pro Křivoklátský národní park. Pro přehlednější zobrazení chráněných území, využiji map a tabulek z oficiálních stránek ministerstva a dokumentů zabývajících se ochranou území.

Rešerše

1. Kategorizace chráněných území v ČR

1.1 IUCN

Česká republika se přidala do svazu IUCN v roce 2000 a tím se zavázala k plnění cílů vycházejících ze členství. To znamená aktivně podporovat cíle a procesy IUCN, obstarávat žádané informace v rámci aktivit IUCN a odesílat členské příspěvky hrazené MŽP. (PLANETA,2001)

IUCN vytvořilo návod pro kategorizaci chráněných území, s cílem:

- *upozornit vlády států na význam chráněných území*
- *stimulovat vlády k tomu, aby vytvořily systém chráněných oblastí s takovými cíli managementu, které by přesně odpovídaly národním i místním podmínkám a okolnostem*
- *omezit problémy, vznikající přijímáním mnoha různých termínů pro popis různých typů chráněných území*
- *vytvořit mezinárodní standardy, jež by pomohly při vytváření globálních a regionálních přehledů a statistik a srovnávání jednotlivých zemí;*
- *vytvořit rámec pro sběr, nakládání a rozšiřování údajů o chráněných územích;*
- *všeobecně zlepšit komunikaci a porozumění mezi všemi osobami, podílejícími se na ochraně přírody (PLANETA,2001,6)*

Mezi prvními kroky činnosti IUCN se objevila definice pojmu „*národní park*“, v roce 1978 pak byly jmenovány další kategorie:

I Vědecká rezervace / přísná přírodní rezervace

II Národní park

III Přírodní památka / přírodní pamětihodnost

IV Rezervace pro ochranu přírody / řízená přírodní rezervace/rezervace nedotčené (divoké) přírody

V Chráněná krajina

VI Rezervace na ochranu přírodních zdrojů

VII Přírodní biotická oblast / antropologická rezervace

VIII Managementové území mnohonásobného využití/řízená oblast ochrany přírodních zdrojů

IX Biosférická rezervace

X Místo světového dědictví (přírodního) (PLANETA,2001)

Roku 1978 se ovšem v praxi ukázalo, že některé z kategorií budou muset projít revizí. Například kategorie devět a deset je možné aplikovat i v rámci ostatních kategorií. Některé zase potřebují lepší definici. V roce 1990 bylo navrženo přehodnotit kategorie a zkrátit je o kategorie 6-10. Později na to vznikly zásady navazující na principy z roku 1978 a 1990 jež obnovují zásady způsobem který reflektuje poznatky z praxe, udržují pět základních kategorií a blíže je konkretizují, doplňují nové kategorie, souzní s flexibilitou systému tak, aby ho bylo možné aplikovat na reálný svět. Ke každé kategorii je přiřazena příkladová studie reflektující její funkci ve světě. Tyto kategorie jsou vodítkem pro management ale nejsou předpisem. (PLANETA,2001,6)

Kategorie chráněných území se k územím přiřazují v rámci cílů managementu. Dříve se stávalo, že některá území byla kategorizována mylně, stávalo se tak například v oblasti CHKO a Národní park. Důvodem byla častá změna cílů a managementu chráněného území. Kategorizace vznikla ale hlavně z důvodu komplexity, aby bylo možné ji využít kdekoliv na světě. Kategorie jsou významné pro správný management chráněného území, je proto doporučeno nejdříve sestavit na území jakýsi systém naplňující podmínky a předpoklady a až potom ho kategorizovat. To, do jaké kategorie bude území spadat, závisí na míře lidského vlivu. Je prokázáno, že například území s dřívějším vlivem člověka má mnohem vyšší hodnotu než ta nedotčená. (PLANETA, 2001, 6-8) Takovou oblastí je mimo jiné i Křivoklátsko.

Rozloha CHÚ je daná podle toho, aby byla schopna plnit cíle managementu. V kategorii Ia je nutné, aby bylo možné zajistit požadovanou celistvost území, která umožní splnit dané cíle. Druhá kategorie musí mít jasně vymezené hranice lidského zásahu. V seznamu OSN je to území nad 1000 ha. Úřady mají povinnost zařídit, aby vnější vlivy nezasahovaly do chráněného území. Zonace se dále určuje podle cílů managementu – území ale musí být nejméně z ¾ obhospodařováno dle primárního stanoveného účelu a nesmí rozporovat managementu zbývajících částí území. Odpovědnost za management

nese vláda. Na jednotlivých územích pak může být správa svěřena veřejné správě, nevládním organizacím nebo privátnímu sektoru. Většinou kategorie I – III spadají pod působnost vlády a kategorie IV a V místní správě. V oblasti vlastnictví pozemků je důležité určit, jestli je vlastnictví slučitelné se schopností zajistit cíle managementu. Vlastníkem může být jak státní institut, tak soukromý vlastník. Úspěšnost ale spíše závisí na „dobré vůli“ a místních komunitách. (PLANETA, 2001,9)

1.1.1 Národní park

Národní parky se dle IUCN řadí do druhé kategorie. Jedná se o chráněné území, které slouží jako ochrana ekosystémů a pro rekreaci. Definice národního parku zní:

„Přírodní suchozemská a/nebo mořská oblast, vyhlášená pro (a) ochranu ekologické integrity jednoho či více ekosystémů pro současnou i budoucí generace, (b) vyloučení exploatace nebo jiného využívání, odporujícího účelu, pro nějž bylo území zřízeno a (c) poskytující základnu pro duchovní, vědecké, vzdělávací, rekreační a návštěvní příležitosti, z nichž všechny musí být environmentálně i kulturně slučitelné s posláním oblasti“. (PLANETA, 2001,12)

Cílem managementu je zde ochrana přírody v národním i mezinárodním významu, z hlediska duchovního, vědeckého, vzdělávacího, rekreačního i turistického. Snaha zachovat jeho nepřirozenější stav a tím reprezentovat ekologickou stabilitu a biodiverzitu. Spojovat návštěvníky a posilovat jejich vztah s přírodou. Dále zmírňovat negativní vlivy na prostředí, hospodařit s ohledem na ekologii, geomorfologii, ale i estetiku prostředí. (PLANETA, 2001, 12)

Území musí splňovat podmínky jako: reprezentativní vzorek velké přírodní oblasti s určitým významem a být dostatečně rozsáhlá, aby zahrnovala několik úplných ekosystémů, které nejsou ovlivněny lidskou činností. (PLANETA, 2001, 12)

1.1.2 Přírodní památka

Chráněné území kategorie třetí, které má za úkol chránit konkrétní přírodní jevy.

„Oblast obsahující jeden či více specifických přírodních nebo přírodních/kulturních jevů s velmi vysokou nebo jedinečnou hodnotou díky své neobvyklosti, reprezentativním či estetickým kvalitám nebo kulturnímu významu.“ (PLANETA, 2001, 13)

Management zde funguje na principu ochrany ojedinělých a přírodě významných jevů. V podobném rozsahu jako u národních parků – vzdělávání, výzkum atd. Stejně tak zabránit zneužití v rozporu se záměrem na vyhlášení. Na území se musí vyskytovat více výjimečnými jevy – vodopády, jeskyně atd. (PLANETA, 2001, 13)

1.1.3 Rezervace pro ochranu přírody

Území s účelem ochrany přírody managementovými zásahy v kategorii čtvrté.

„Oblast pevniny a/nebo moře, vystavená aktivním zásahům pro účely managementu s cílem zajistit uchování stanovišť a/nebo naplňovat potřeby vybraných druhů.“ (PLANETA, 2001,13)

Management by měl zajistit stabilitu podmínek na stanovišti, ochranu organismů vyskytujících se na daném stanovišti, umožňovat vědecké šetření, vzdělávání ohledně způsobů ochrany divoké přírody, snižovat negativní dopady lidského zásahu. Potřeby obyvatel by měly korespondovat s managementem oblasti. Mělo by jít o oblast významnou z ochránářského hlediska, se zásadním výskytem flóry a fauny, stálé i migrující. O aktivní management by se měla starat příslušná správa. Velikost území není daná rozlohou, ale nároky organismů na prostředí. (PLANETA, 2001, 13)

1.1.4 Chráněná krajina

„Oblast pevniny, podle okolností spolu s pobřežím nebo mořem, kde interakce člověka a přírody v průběhu dlouhé do-by vytvořila území pozoruhodného charakteru s význačnými estetickými, ekologickými a/nebo kulturními hodnotami a často i s vysokou biologickou rozmanitostí. Zabezpečení integrity jeho tradičních interakcí je podstatné pro ochranu, udržování a evoluci takového území.“ (PLANETA, 2001,14)

V kategorii páté, je management vystavěn na harmonii mezi přírodou a člověkem, který na území hospodáří šetrně a v souladu s tradicemi. Podporuje ekonomiku, udržuje krajinu rozmanitou, vhodnou pro rekreaci, vědecké a edukativní účely. Vlastnictví je zde většinou rozdělené mezi veřejné správy a soukromé osoby. (PLANETA, 2001, 14)

1.1.5 Rezervace na ochranu přírodních zdrojů

„Oblast, obsahující převážně nezměněné přírodní systémy, zřízená pro zajištění dlouhodobé ochrany a zachování biologické rozmanitosti, poskytující zároveň trvale

udržitelný tok přírodních produktů a služeb pro uspokojování potřeb lidských komunit.“
(PLANETA, 2001, 15)

Cílem je udržování biodiverzity v delším časovém rozpětí, správný management, který by měl vést k udržitelné produkci, ochrana přírodních zdrojů, napomáhat regionálnímu rozvoji. Na území by měly přesahovat přírodní prvky nad těmi pozměněnými. Monokultury by neměly být součástí území. Oblast musí být tak velká, aby byla schopna ustát šetrné využívání přírodních zdrojů. (PLANETA, 2001, 15)

1.2 Natura 2000

Natura 2000 je největší skupinou chráněných území na světě, kterou spoluutváří členské státy EU. Jejím cílem je zachovat cenné přírodní bohatství i pro budoucí generace. Soustavou lokalit Natury odlišuje od ostatních chráněných území fakt, že jedinečnost, zranitelnost a význam se posuzují v rámci celé EU. Tyto dva typy chráněných území by ovšem neměly stát proti sobě, naopak musí utvářet ucelený systém. Díky této soustavě je možné si efektivně předávat cenné informace z výzkumů a práce v ochranářském sektoru. V České republice nalezneme ptačí oblasti, v česku jich nalezneme 41 a evropsky významné lokality (dále jen EVL), těch je 1112, to je celkem 14 % území ČR. Cílem těchto lokalit je zajistit stabilní ochranu přírody a vhodné podmínky pro chráněné druhy. (Natura 2000, 2022, 1-2)

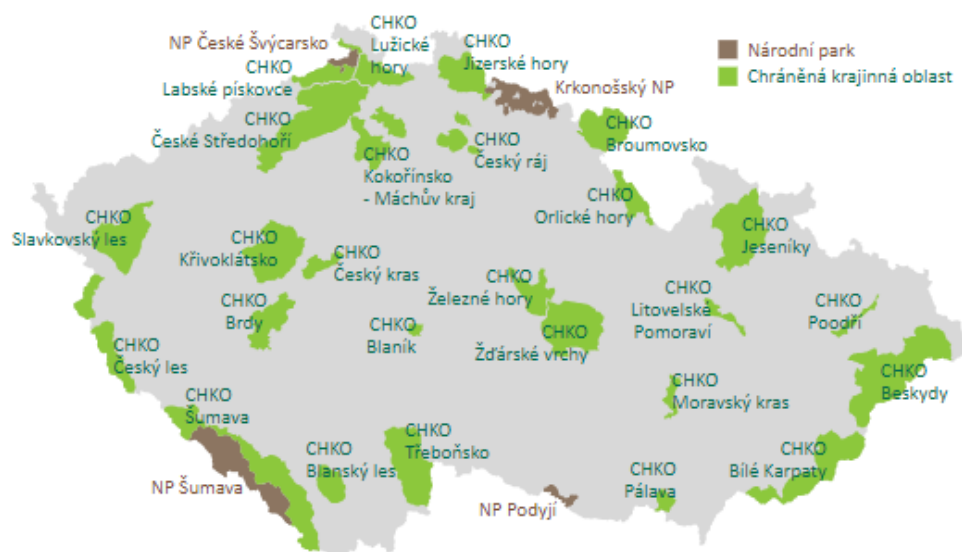
1.3 Současné záměry o vyhlášení nových velkoplošných chráněných územích

Historie velkoplošných chráněných území v ČR sahá až do roku 1911, kdy byl podán první návrh na zavedení tohoto typu CHÚ. Účelem bylo vytvořit území tak rozsáhlé, aby bylo pro organismy možné vyvíjet se bez okolních vlivů. Později byl přednesen L. Jeřábekem návrh, který nesl seznam stanovišť vhodných pro velká chráněná území. Každé z nich bylo významné pro svou geologickou, ale i druhovou jedinečnost. Jeřábek sám vymezil hranice NP Šumava a Beskydy. Mezi návrhy bylo Křivoklátsko, České středohoří, České Švýcarsko a další. Většina lokalit, která se dostala na Jeřábekův seznam, zůstala relevantní i doposud. Téměř většina z nich dnes totiž nese titul chráněného území. (Pešout, 2015)

Velkoplošná chráněná území v současnosti zaujímají 16 % území České republiky, je to 26 chráněných krajinných oblastí a 4 národní parky. Statistiky ukazují, že východní

Evropa je o dost více bohatá na velkoplošná chráněná území než ta západní. Samotná Česká republika je územím s mnoha možnostmi, co se týče vyhlásování VCHÚ. Mezi návrhy na padají místa jako Krušné hory, Doupovské hory, Novohradské hory, Jeseníky. Aktuálním tématem jsou samozřejmě dvě oblasti, která si nynější vláda dala za cíl vyhlásit jako VCHÚ – Křivoklátsko jakožto národní park a Soutok Moravy a Dyje jako CHKO. Ani jeden z nich není přijímán kladně. Negativně se k těmto ustanovením staví hlavně tamní obyvatelé. (Rothrockl, 2022)

Mapa velkoplošných chráněných území

obr. 2

Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, 2024

2. Charakteristika území

2.1 Geologie a geomorfologie Křivoklátska

Tři čtvrtiny podloží na území CHKO je tvořeno barrandienským proterozoikem, to se skládá z kombinace usazenin z moře: břidlice, droby, prachovce, společně s vývěry lávy. Na sklonku starohor se tyto horniny zvrásnily při kadomské horotvorné činnosti. Po ústupu moře bylo obnažené pohoří erodováno. Ve středním kambriu část území znovu zaplavilo moře. Konkrétně jihozápadní část na území dnešních obcí Skryjí a Týřovic. Toto území je dnes proslaveno díky paleontologovi Joachimovi Barrandovi. Nalezneme zde sedimenty až se 30 druhy trilobitů. Období ordoviku opět přineslo zaplavení pánve mořem. Tam docházelo k sedimentaci písku a jílu současně s vývěry sopek. V jihovýchodní části teď ordovická hornina kopíruje hranici CHKO a izolované výstupy, jako Krušná hora – ta je významná pro své zásoby sedimentární železné rudy. (Hůla, 2009)

Variská horotvorná činnost způsobila vyzdvižení a zvrásnění, začaly se utvářet řeky, jezera. Moře se zde objevilo naposledy v druhohorách, období křídly. Dokazují to sedimenty mezi obcemi Ruda a Lány. Třetihory byly obdobím řek a jezer. Nalezneme zde naplaveniny žlutohnědých štěrků, písků a prachovitých jílu. (Hůla, 2009) Jádrem Křivoklátska je jednoznačně řeka Berounka. Z větší části protéká hlubokým údolím, v tom se vyvinuly spraše, výrazné terasy z naplavenin štěrků a písku. Její meandry jsou jedním z morfologicky významných úkazů. Celé toto území náleží do soustavy vrchoviny Berounky. Pravá strana řeky patří ke křivoklátské vrchovině, náležící k Brdské vrchovině, levá strana sahá k menší pahorkatině u povodí Loděnice a Klíčavy. Křivoklátská vrchovina je charakteristická pro svou geomorfologickou pestrost. (Kolbek et al., 1997, 118) Křivoklátské území je podle Ložka (Ložek, 1975, citován v Kolbek, 1997) vymezeno podle tří základních přírodních jevů:

1. *Hluboké, místy kaňonovité údolí řeky Berounky, vyznačující se příkladem plně vyvinutého říčního fenoménu*
2. *Skalnaté vrcholy z kambrických vulkanitů, algonkických buližníků. Také ordovických křemenců. Díky vrcholovému fenoménu se na nich částečně udržely reliktní biocenózy*
3. *Neporušené nivy potoků s přirozenými meandry.* (Ložek, 1975, citován v Kolbek et al., 1997, 120)

2.2 Hydrologie Křivoklátska

Hlavním hydrologickým úkazem je zde zajisté již výše zmíněná řeka Berounka. Vzniká na soutoku Mže a Radbuzy a protéká celým územím CHKO, to je zhruba 42,5 kilometrů. Průměrně zde proteče 31,8 m³ vody za vteřinu, ovšem během roku objem průtoku kolísá. Berounka má několik dalších přítoků. Z levostranných to je například: Javornice, Rakovnický potok, Klíčava a Vůznice. Pravostrannými jsou Zbirožský potok, Upořský potok, Klučná, Habrový potok. Většina přítoků jsou bystrinného typu a utváří tzv. inverzní údolí.

Na území CHKO nalezneme zhruba 140 ha vody v podobě vodních nádrží. Tam patří rybníky, mokřady a rašeliniště, ale i ostatní vodní plochy. Největší část připadá k vodní nádrži Klíčava. (Preventivní hodnocení, 2015, A.5)

Před několika lety se objevil návrh na výstavbu retenční nádrže na řece Berounce, jako protipovodňové opatření. Byla navržena čtyři místa realizace přehrazení. Pro byli obyvatelé na spodním toku Berounky, kde dochází k záplavám, a tak vznikajícím majetkovým škodám. Většina obyvatel, převážně na vrchním toku Berounky ale s návrhem nesouhlasila. Důvodem byl kulturní odkaz spisovatele Oty Pavla a negativní vliv na turismus, a proto záměr nebyl realizován. (Redakce Novinky, 2016).

2.3 Klima na Křivoklátsku

Klima je zde mírné, teplé až suché. Zima je zde stejně jako jaro a podzim mírná, léto je zde dlouhé, suché a teplé. Průměrná roční teplota se pohybuje okolo 7–8 °C. V údolích se může ukázat inverzní fenomén, to působí na vegetační pásma způsobem, kdy se na dně údolí drží chlad a vlhkost, zatímco na svazích je sucho a teplo. Stejně tak působí různé nadmořské výšky. Vegetační období zde trvá 150-160 dní. (Kolbek et al., 1997, 124)

2.4 Vegetace na Křivoklátsku

Na většině území se rozprostírají lesy, konkrétně 60–64 % což je vysoko nad průměrem zalesnění v ČR. Skladba dřevin je zde bohatá, většinou se jedná o smíšené lesy, které se na poměrně malém zemi střídají s listnatými a jehličnatými porosty (57 %).

Nejrozšířenějším z jehličnanů je samozřejmě smrk, ten zaujímá až 29% plochy, borovice, na třetím místě modřín. Listnáče mají největší zastoupení v dubech (17 %) a bucích

(11 %). (Preventivní hodnocení, 2015, A.2) V klimaxové fázi nižších poloh tak převládají především duby, habry a těch vyšších pak buky.

(Mladý, Kolbek, 1990 citováni v Kolbek et al., 1997, 126)

Rozdíly v lesní skladbě můžeme snadno pozorovat podle zonace CHKO. Zóně I. dominuje porost listnáčů (60 %) naopak v zóně III. to jsou jehličnany. (Preventivní hodnocení A.6)

Bylinné patro zastupují taxony indikující výskyt bučin, dubohabřin a jedlin. (Mladý, Kolbek, 1990 citováni v Kolbek et al., 1997, 126)

V dřívější době jedle zastupovaly významnou část území, nyní je snaha její přítomnost znovu obnovit. Strmé svahy a rokle obrůstají habrovými javořinami. Charakteristickým rysem Křivoklátska jsou suťové vegetace s tisem červeným. Běžně se zde vyskytují teplomilné a kyselé doubravy. Údolí jsou porostlé olšemi a jasany, vrcholky skal relikty dubu zimního, jeřáby, borovicemi a xerofilní vegetací. Na jihozápadní straně svahů ubývá hustoty vegetace a přechází do otevřené krajiny. Složení dřevin tu utváří trnka obecná, hloh a skalník celokrajný. V ČR nalezneme 15 asociací keřové vegetace, z toho 9 na Křivoklátsku, to dokazuje jeho výjimečnost a rozmanitost. (Hůla, 2009)

Vegetace na loukách je stejně bohatá, ovšem se na ní nejvíce ukazuje zásah intenzivního zemědělství. Ačkoliv jsou zde časté vlhké a eutrofní louky, patří mezi ty ohrožené. Jihovýchodní území je teplé, geologicky rozmanité a bohaté na teplomilnou vegetaci, která se táhne přes kaňon řeky Berounky směrem na západ. Tam ji střídá méně diverzní geomorfologické a geologické území, s vegetací adaptovanou na chlad a kyselou půdu. Fenomémem je zde častá alternace vegetace na poměrně malých úsecích, výrazně v okolí Berounky. Tam vznikají společenstva, která zvyšují celkovou diverzitu na jednotku plochy. Území se zastaralým terénem je naopak chudší na rozmanitost a jedná se spíše o méně druhů na větších plochách. Vyjma úrodné Berounky lze pozorovat, jak z jihovýchodu na severozápad a od nížin po vysoké body rozmanitost vegetace klesá. Vegetace v CHKO je pestrá díky geomorfologii, geologii, pedologii, především hlavně díky podmínkám klimatickým a fytogeografickým (Kolbek et al., 1997; 135–136)

2.5 Fauna na Křivoklátsku

Fauna je zde stejně jako flora rozmanitá. Nejvíce zastoupený zde nalezneme hmyz, měkkýše, pavouky a obratlovce. Stejně jako u vegetace, východ hostí teplomilné druhy a západ ty montánní. K roku 2009 se zde dle výzkumu nacházelo 24 kriticky ohrožených,

60 silně ohrožených a 60 ohrožených druhů živočichů. Významné druhy skalních oblastí jsou například: vrkoč lesní (*Vertigo pusilla*), a horský (*Vertigo alpestris*) jako zástupci měkkýšů, pavouci jako skálovka *Zelotes puritanus*, pavučenka *Erigonoplus jarmilae* a cedivečka *Altella biuncata*. Na pár místech lze spatřit i tepníka černonohého (*Eresus sandaliatus*). Hnízdícího výra velkého (*Bubo bubo*) zahlédneme nejčastěji na skalních stěnách. (Hůla,2009) Původními druhy stepí, lesostepí, xerofilních trávníků a lesostepních ekotonů jsou například mandelinky a dřepčící. Na stepích lze objevit hned několik významných druhů motýlů, se stabilní populací – otakárek fenyklový (*Papilio machaon*), ovocný (*Iphiclides podalirius*), bělopásek dvouřadý (*Limenitis camilla*) a můra *Staurophora celsia*. (Hůla,2009)

V lesních ekosystémech se díky své rozmanitosti objevují populace hmyzu, převážně xylofágů a makrofágů. Tento biotop hostí 137 druhů¹ z čeledi tesaříkovitých. Z těch významných to jsou: tesařík oborvský (*Ceram-byx cerdo*), broskvoňový (*Purpuricenus kaehleri*). Zajímavostí je tesařík rodu *Phymatodes pusillus* nominální formou *P. pusillus pusillus*, která byla objevena zatím jen na Křivoklátsku. (Hůla,2009) Suťové smíšené lesy hostí řadu měkkýšů. Vřetenatku rovnoústou (*Cochlodina orthostoma*) a šedavou (*Bulgarica cana*). Plachetnatka *Porrhomma rosenhaueri* je druhem vyskytující se pouze na jednom jediném místě v ČR, a to v chladných promrzajících sutích Křivoklátska, prorůstajících lomikamenem trnatým (*Saxifraga rosacea*). Jedlové porosty skrývají tesaříka *Pogonocherus ovatus* nebo *Acanthocinus reticulatus*. Noční život je pestrý, noční motýli zastupují druhy jako strakáč březový (*Endromis versicolora*), hřbetozubec *Odontosia carmelita*, šedavka bučinová atd. V kamenných mořích setrvávají reliktní druhy sekáčů – žláznatka *Nemastoma triste* a klepítník členěný (*Ischyropsalis hellwigi*). Biotop suťových smíšených lesů je jediný s výskytem střevlíčka *Leistus montanus*. (Hůla,2009)

Xerofilní doubravy a teplé kamenité stráně jsou typické pro výskyt tesaříků, mandelinek a pavouků. Například druh krytohlav *Cryptocephalus octomaculatus* byl nalezen pouze na 2 územích, a to zde a v blízkosti hradu Krašov. Další ze zajímavých druhů jsou pavouci *Atyphaena furva* a *Cetonana laticeps*, kteří jsou vázani na kůře zakrslých dubů.

¹ V ČR existuje kolem 184 druhů tesaříkovitých brouků

Porosty obývá roháč obecný (*Lucanus cervus*), největší brouk vyskytující se u nás a tesařík obrovský (*Cerambyx cerdo*). (Hůla,2009)

V dubových bučinách hnízdí velké množství ptáků. Hnízdí zde například čáp černý (*Ciconia nigra*), kulíšek nejmenší (*Glaucidium passerinum*) ojedinele sýc rousný (*Aegolius funereus*). Z pěvců to je třeba žluva hajní (*Oriolus oriolus*), lejsek bělokrký (*Ficedula albicollis*) a lejsek malý (*F. parva*). Zásadním se v této oblasti ukázal výskyt netopýrů, převážně obývajících lesy – netopýr velkouchý (*Myotis bechsteinii*), stromový (*Nyctalus leisleri*) a netopýr ušatý (*Plecotus auritus*). Mezi kořeny dubů a buků se potom zabydluje plch velký (*Glis glis*) a myška drobná (*Micromys minutus*). (Hůla,2009)

Vodní ekosystémy hostí neméně bohaté populace fauny. Rybníky a tůň s původními druhy rostlin obývají na ně adaptovaní živočichové. Jedná se o fytofágní brouky rákosníčky z rodů *Plateumaris* a *Donacia*. Z obojživelníků se zde vyskytuje kuňka žlutobřichá (*Bombina variegata*), čolek velký (*Triturus cristatus*) a mlok skvrnitý (*Salamandra salamandra*). V tekoucích vodách Klíčavského potoka se vyskytuje velevrub tupý (*Unio crassus*), v čistých říčkách rak kamenáč (*Austropotamobius torrentium*), častěji pak rak říční (*Astacus astacus*) v nádržích rak bahenní (*A. leptodactylus*). Na jedné odlehlé lokalitě se objevila mihule potoční (*Phoxinus phoxinus*). V okolí povodí Berounky se vyskytuje užovka podplamatá (*Natrix tessellata*). Výjimečně můžeme zahlédnout orla mořského (*Haliaeetus albicilla*). (Hůla,2009)

3. Současná ochrana přírody na Křivoklátsku

V současné době je území tvořeno čtyřmi národními přírodními rezervacemi (NPR), šestnácti přírodními rezervacemi (PR), sedmi přírodními památkami (PR), dvanácti evropsky významnými lokalitami (EVL) a jednou ptačí oblastí. Tyto lokality se vzájemně překrývají, a tak utváří soustavnou síť chráněných území Natura 2000. (Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, 2024) Území biosférické rezervace se nachází zhruba 50 km od hlavního města, směrem na západ. Rozkládá se mezi obcí Řevničov (nejsevernější bod), Zbiroh (nejjižnější bod), mlýnem Poteplí (nejvýchodnější bod) a Urhovic mlýnem na Javornici (nejzápadnější bod).

Její celková rozloha je 62 792 ha. (Kolbek et al., 1997,115-116)

Biosférická rezervace UNESCO zde překrývá území CHKO. Je rozdělena do 3 zón, které korespondují se zonací CHKO. Jádrová zóna kopíruje I. zónu CHKO, má nejpřísnější

ochranné podmínky, nalezneme zde původní vegetaci, zaujímá asi 11% území. Nárazníková zóna zahrnuje především stupeň II. CHKO, ta je významná pro své biogeocenózy. Hlavní prvek jsou zde lesy, téměř nedotčené. Je přechodným územím mezi zónami I. a III. Její rozloha tvoří 37,3 0 % území. (Preventivní hodnocení,2015 A.6) Okrajová neboli nárazníková zóna biosférické rezervace vzniká spojením III. a IV. Zóny CHKO a současně zabírá největší plošný podíl v chráněné oblasti, a to 51,6 %. Jedná se o území obhospodařované zemědělci a lesníky. Tato zóna nese známky antropogenních vlivů, zejména na druhové skladbě lesních porostů. Ve čtvrté zóně se objevují zástavby, jde o zónu silně ovlivněnou člověkem.

Zóny CHKO zůstávají od roku 1997 stejné, ovšem v současném plánu péče se objevil návrh na revizi. Některá maloplošná území aplikují v částech lesa bezzásahovost. Jsou jimi např. NPR Kohoutov, části NPR Týřov, NPR Velká pleš, PR Jezírka, PR Brdatka a PR Stříbrný luh. (Preventivní hodnocení,2015 A.6)

Maloplošná zvláště chráněná území Křivoklátsko

Kategorie	název	Kategorie	název
NPR	Kohoutov	PR	Prameny Klíčavy
	Týřov		Stříbrný luh
	Velká Pleš		Svatá Alžběta
	Vůznice		U Eremita
PR	Brdatka		Údolí Klíčavy
	Čertova skála		Vysoký tok
	Červený kříž	PP	Jalovce na Světovině
	Dubensko		Skryjsko-týřovické kambrium
	Jezírka		Stará Ves
	Jougllovka		Trubinský vrch
	Kabečnice		Valachov
	Lípa		Vraní skála
	Na Babě		Zdícká skalka u Kublova
	Nezabudické skály		

tab.1

(Preventivní hodnocení,2015, A.6)

3.1 Lesnický park Křivoklátsko

„Lesnický park je krajinný celek s převahou lesů, které plní vyváženě a trvale ekonomické, ekologické, sociální i kulturní funkce s důrazem na jejich trvalé a dlouhodobé plnění.“

(Pecha, 2017)

K celému tomuto projektu byl sepsán a vytvořen Standard) popisující myšlenku a důvody pro založení, a také cíle, které si zakladatelé spolu s hospodáři kladou.

Tento projekt byl zařazen do mezinárodní sítě modelových lesů², jehož cílem je spojit udržitelné hospodaření s využitím krajiny. Díky síti modelových lesů je možné vyměňovat si cenné informace a zkušenosti v oblasti udržitelného využívání krajiny, a to v mezinárodním měřítku.

Management lesoparku je nastaven podle vlastníků a správců lesů a ostatních pozemků, které leží na jeho území, tzn. že veškerá zodpovědnost za stav lesů náleží těmto vlastníkům a hospodářům, tak jsou i jeho součástí v momentu, kdy k němu dobrovolně přistupují.

Lesnický park je vzorovým územím, ve kterém jsou uplatňovány zásady trvale udržitelného lesního hospodářství, který má ale i funkci výchovnou, vzdělávací a sloužit výzkumným účelům.

Celý projekt má 3 základní pilíře: ekologický, sociální a ekonomický, které byly potom popsány a rozebrány ve standardu Lesnického parku Křivoklátsko

Ekologický pilíř se zabývá převážně lesní skladbou a jeho ekologií, důraz je kladen na přirozenou obnovu lesa, jeho kvalitu a ochranu. V několika bodech popisuje proces a cíle, kterými se řídit pro zlepšení stavu území a cíle do budoucna.

- a) Zvýšení biologické rozmanitosti při pěstování lesního porostu:

Pěstováním různorodých a různě starých dřevin. Tato rozmanitost napomáhá stabilnějšímu vývoji a také schopnosti resistance vůči nepříznivým vlivům.

² Modelový les je geograficky vymezené území, obsahující různé ekosystémy a různé vlastnické uspořádání.

Jedním ze způsobů zlepšení této resistance je zařazení melioračních a zpevňujících dřevin. Zvýšením hospodářské hodnoty listnatých stromů a jedle bělokoré je přímo podpořena přirozená skladba lesa, pěstují se zde například: borovice lesní, dub, buk, habr obecný, jasan ztepilý, lípa srdčitá. Mezi ty významnější můžeme zařadit třeba – tis červený, jeřáb břek, jilm habrolistý, jilm horský, třešeň ptačí, jabloň lesní a hrušeň planá.

Postupné snižování škod zvěří je klíčové pro efektivní obnovu a udržení pestré lesní skladby. (Pecha; 2017, 6)

- b) Péči o genetické zdroje a jejich kvalitu zajišťují genové základny v Kouřimci a Dřevíči. Pro listnaté dřeviny je zde základna Vlastec, založena v roce 2006 s výměrou 395,27 hektarů. Nalezneme zde dřeviny jako buk lesní, buk zimní a lípu velkolistou. Cílem je zajistit kvalitní budoucí porost tak, že pro zalesňování bude použit pouze takový osev, který bude geneticky i stanovištně neoptimálnější. Osivo musí být sbíráno z kvalitních společenstev dřevin a nabídnuto pro další sadbu místním pěstitelům. Podpora přirozené obnovy lesa, obzvláště u geneticky významných dřevin. ((Pecha; 2017, 7)
- c) Zachování odumírajících dřevin v lesích umožňuje nárůst biologických jednotek (především hmyz) na daném území. Vytvořením databáze s tlejícími stromy umožní v reálném čase pozorovat vývoj nových populací a jejich vliv na obnovu lesa. Tyto dřeviny mohou pozitivně ovlivnit ekologii těžko přístupných míst, jako jsou skalní ochozy, nebo mokřady. Vše musí být v souladu s bezpečností návštěvníků a rozhodnutím majitele části lesnického parku. Na 1 hektar je doporučeno přibližně 5 tlejících stromů. (Pecha; 2017, 8)
- d) Zlepšení stavu a odolnosti lesních porostů, a to zlepšením jejich stability, rezistenci proti abiotickým i biotickým vlivům. Pěstovat významné i druhotné dřeviny různého věku, druhu a vzrůstu. Vytvářet remízky, mozaikovitý systém území (lesy, louky, pole) a tím zvyšovat biodiverzitu. (Pecha; 2017, 9)
- e) Vlastník lesa se může rozhodnout o implementaci tzv. introdukovaných dřevin.³ Je k tomu ale potřeba odborný posudek. V lesoparku se jedná primárně o modřín opadavý, který se ukázal být významným stabilizačním prvkem v souladu s bukem a dubem. Vysazováním těchto druhů lze hlouběji zkoumat vliv klimatických změn na místní porost, vliv nepůvodních dřevin na prostředí

³ Introdukované dřeviny, také jinak geograficky nepůvodní dřeviny.

a možnost jejich budoucího využití, zvýšit popularitu modřínu a tím jeho stálý výskyt v oblasti. (Pecha; 2017, 9-10)

- f) Lesy ochranné⁴ a hospodaření v nich. Je důležité pro ochranu území, včetně půdy. V ochranných lesích se hospodaří minimálně nebo vůbec, podle rozhodnutí majitele nebo hospodáře. Takové území v LPK tvoří 1280 hektarů. Do budoucna je cílem podpořit ochrannou funkci lesa a nadále rozšiřovat bezzásahové území. (Pecha; 2017, 11)
- g) Hospodaření v lesích zvláštního učení, tzn. NPR, PR, PP a 1. zóna CHKO. Ačkoliv se tyto oblasti nachází na území lesoparku, jejich správa se nadále řídí plánem péče. Do této kategorie spadá celkem 4 880 hektarů lesa. (Pecha; 2017, 12)
- h) Zalesňování nelesních pozemků, primárně těch zemědělských, které leží ladem, a tím rozšiřovat lesní plochu. Ochrana a využívání lesa. Apelovat na majitele nelesních pozemků, aby byly správně obhospodařovány. (Pecha; 2017, 13)
- i) Na to navazuje neméně důležitý bod o soupisu hospodářských plánů a osnov. Cílem je spojit co nejvíce majitelů lesů do jednoho projektu, motivovat a rozšiřovat tak šetrné hospodaření na další území Křivoklátska. Každých 10 let se aktualizuje lesnický plán, který je pro každý vlastněný pozemek individuální. Každý hospodář je povinen vést *lesní hospodářskou evidenci* o hospodaření na svých majetcích, ve které musí být zavedeny veškeré zásahy do území. (Pecha; 2017, 14)
- j) Pokud k nějakým zásahům dochází, je kladen důraz na využití šetrných těžebních technik tak, aby se zabránilo škodě na porostech, půdě, vodě a lesních komunikacích. Pracovníci proto pro své stroje používají biologicky degradabilní oleje a kapaliny. Do budoucna chtějí správci lesa prosazovat šetrnější techniky těžby dřeva a tím i znovuzavedení lehké techniky a tažných koní. (Pecha; 2017, 15)
- k) Základem prosperujícího lesa je jeho vitalita a správná péče o něj. Monitoring lesních porostů je proto běžnou součástí hospodaření. Evidují se převážně tyto činitelé: hmyz, plísňe, zvěř, lidská činnost. Z abiotických faktorů to jsou: klima, imise, požáry.
Jako prevenci se využívají kombinace různých opatření, které by měly zabránit

⁴ Les ochranný = lesy nepříznivých stanovišť (svahy, strže, rašeliniště, písky a náplavy)

jejich šíření. Snahou je nyní primárně udržovat čistotu v lesích, edukovat návštěvníky o šetrném turismu a navázat spolupráci s lesní ochrannou službou.

- l) Chemické postřiky jsou zde využívány jen minimálně a uváženě a také pouze ty, které jsou povolené. Primárně jsou využívány na nežádoucí vegetaci jako je maliník, ostružiník, a další vegetace negativně ovlivňující růst dřevin. I tak se používají na pouhých 5 % území. Přípravky proti hmyzu jako například kůrovec jsou pouze alternativou, aktivně je využíván způsob likvidace dřeva odvozem a následným odkorněním. 1. a 2. zóna CHKO zakazuje používání chemických postřiků. (viz tabulka 1.) Cílem je postupně přejít z chemických na biologické prostředky hubení. (Pecha; 2017, 16-17)
- m) Zemědělské pozemky zde tvoří zhruba 20 % a jsou vlastněné středními a menšími hospodáři. Péče o krajinu zde probíhá šetrně. Nalezneme zde remízky i solitéry. Zemědělci dodržují osevnické postupy, louky jsou spásány dobyt看kem a tím vznikají příznivé podmínky pro místní divokou faunu. Menší louky jsou střídavě buď sečeny, nebo ponechány sukcesí. Spolupráce s těmito podnikateli může napomoci pestré zemědělské krajině ale i podpořit ekonomiku prodejem místních zemědělských produktů. (Pecha; 2017, 18)
- n) Myslivost je na Křivoklátsku dlouhodobou tradicí. Nalezneme zde zajisté snahy udržet tento odkaz i budoucím generacím. Vyskytují se zde původní ale i nepůvodní druhy spárkaté zvěře. Mezi ty původní lze zařadit například jelena evropského, srnce obecného, prase divoké. Snahou je zvýšit jejich počty udržitelným chovem, a naopak eliminovat nepůvodní druhy – muflon, daněk skvrnitý, jelen sika japonský. (Pecha; 2017, 19)
- o) Ochrana ohrožených druhů rostlin a živočichů je zde klíčová. Ve spolupráci s orgány ochrany přírody je nutné podílet se na jejich ochraně. LPK hostí mnoho chráněných a ohrožených druhů rostlin a živočichů. Cílem je tedy udržovat a vytvářet nová vhodná prostředí pro tyto druhy, ve spolupráci s vlastníky pozemků, kteří o jejich výskytu budou informováni. Díky databázi CHKO Křivoklátsko o chráněných a ohrožených druzích bude možné tyto druhy snáze vyhledat a přizpůsobit jim management. (Pecha; 2017, 20)

Sociální a ekonomický pilíř je neméně významný pro křivoklátskou krajinu. Standard tedy vytyčuje hlavní cíle a body, ke kterým chtějí správci a vlastníci směřovat.

Území jako toto je ideální pro různé výzkumy, díky chráněným územím lze testovat a pozorovat odlišné způsoby hospodaření, nabízí prostor pro školní praxe i odborné ústavy.

Stejně jako pro vědce a studenty je území na vlastní nebezpečí otevřeno široké veřejnosti, kromě chráněných území je přístup na území bez omezení. Rekreační aktivity jsou rozvíjeny pomocí různých programů pro veřejnost, vylepšením infrastruktury, exkurzemi pro školy atd. Je to místo pro vzdělávání i odpočinek.

S novým lesoparkem přichází i nové pracovní pozice a příležitosti, tento projekt tak podporuje rozvoj venkova. Produkce dřeva má také pozitivní vliv na místní ekonomiku.

Pro správnou péči o les je nutné zajistit odborníky. Proto zde probíhají pravidelná školení a kurzy pro správce lesů. Každý z vlastníků části lesa má pak k dispozici odborného lesního hospodáře, ten pak zajišťuje vhodnou péči o les. Lesnický park taky zavedl odborné konzultace zdarma. Tím chce zlepšit informovanost a odbornost v péči o lesy.

Hospodaření v lese přináší i možnost obchodu s palivovým dřevem, to chce správa prosazovat jako šetrný a obnovitelný zdroj energie.

Ekonomické aspekty se odvíjí od těch ekologických a sociálních. Ponechání a péče o atraktivní místa zvyšuje estetickou hodnotu krajiny, která má schopnost zaujmout budoucí návštěvníky. Jedná se především o aleje, vyhlídky a nepřírozně vzrostlé stromy. Nenalezneme zde ale pouze přírodní kuriozity. Křivoklátsko je i významným archeologickým nalezištěm a pyšní se historickými stavbami, jako je například hrad Křivoklát. Atraktivita místa má pozitivní vliv na turismus a tím i ekonomiku.

Jak již bylo výše zmíněno, prodej palivového dřeva je schopný zajistit ekonomickou soběstačnost a výkonnost. Je ovšem potřeba dodržovat principy trvale udržitelného hospodaření, aby nedošlo k nerovnováze porostu. Držet se zásad ekologických standardů je zde zásadní.

Udržování lesních cest umožňuje plynulou dopravu na lesním území a zajišťuje tak lepší dostupnost například pro vozidla integrovaného záchranného systému. Jejich rozvoj napomůže turistům a cyklistům ke snazšímu pohybu po území. Na nejvíce využívaných místech jsou zavedena odpočívadla. (Pecha; 2017, 21-27)

4. Hospodaření v Křivoklátských lesích

Lesní hospodářství je nyní pod záštitou státu a je spravováno organizací Lesy ČR, dále lesní správou Lány a příspěvkovou organizací Kancelář prezidenta ČR a VSL ČR. V centru CHKO, které je charakteristické rozsáhlým komplexem lesů, má významnou část soukromé vlastnictví, v okrajových částech území majetek připadá obcím a soukromníkům. Hospodařením na těchto soukromých pozemcích se nepatrně projevilo na současné skladbě porostu. Lesy ČR už několik let pokouší aplikovat přírodě nakloněný způsob hospodaření, a to i na území méně hojném. (Plán péče,2016)

Hlavní výzvy v ochranném segmentu tedy jsou: udržení rozmanitosti původních druhů stromů, a to i při obnově lesa i jeho dalšího vývoje, redukce počtu jedinců během výchovy, udržování staré listnaté porosty bez vhodné suplementace mladšími a následná fragmentace, nedostatek tlejícího dřeva v různých stádiích a vysoké populace zvěře.

V plánu péče (Kolanakrivo,2011) se primárně AOPK ČR angažovala v podpoře přirozené obnovy lesního porostu, kde největší důraz byl kladen na jedli, kdy byla implementována přirozená i člověkem ovlivněná obnova. Byly odstraněny zbytkové porosty modřinu a docházelo k redukci nového podrostu. Zavedením politiky vyloučení obnovní těžby bylo možné zlepšit ochranu bukových lesů v LHC Lužná. Důraz byl kladen na obnovu Dubu zimního na jeho původních stanovištích. Trvale udržitelné lesnictví je tedy potřeba nadále podporovat, a to hlavně na lokalitách zahrnující 1. zónu CHKO.

Dlouhodobými cíli v lesním hospodářství dle plánu péče (2016) jsou:

Ekologická stabilita a rozmanitost druhové skladby lesa se schopností zachovat originální sestavu porostu i podrostu, podobnost s původním charakterem přírody, dostatek tlejícího dřeva a území bez obhospodařování. Způsob hospodaření se odvíjí podle daných ochranných pásem (zóny 1,2,3 a 4) a kategorizace. Efektivita plnění cílů bude vyhodnocena v časovém rozpětí 100-120 let, kdy dochází ke klimaxové fázi lesa po tzv. jednom „obmýtí.“

1. zóna je tvořena komplexem lesního porostu, převážně s původní druhovou skladbou. Cílem je tedy tuto skladbu zachovat co nejpřirozenější, a to i způsobem ponechání tlejícího dřeva bez likvidace, aby mohlo docházet k procesům, na které jsou vázané populace rostlin a živočichů. Při výsadbě lesního porostu je klíčové respektovat původní skladbu lesa a podpořit přirozenou obnovu, kde lze implementovat původní druhy jako

například listnaté stromy, jedli bělokorou. Na vhodných úsecích lze šetrně využít výběrného principu, kombinovat starší a mladší jedince. Po projednání s vlastníky pozemků/lesů, lze dohodou vytyčit místa, kde budou procesy probíhat kompletně bez zásahu a za přítomnosti mrtvého, tlejícího dřeva. (Plán péče,2016)

Ve 2. zóně je kladen důraz na komplexitu ekologicky stabilního porostu, s dominujícími původními dřevinami. Monokulturní druhy by zde neměly tvořit souvislou skladbu, ale být pouze doplňkem k původním dřevinám. Důležitá je opět přítomnost mrtvého, tlejícího a doupného dřeva, které zajišťuje přítomnost rostlinné a živočišné složky. K dosažení ideálního stavu se doporučuje Hospodaření zaměřené na obnovní podrosty převážně opět jedle a listnatých stromů společně s občasnými výběry. Pokud dochází k přeměně na původní dřeviny z nepůvodních, lze doporučit i násečný způsob hospodaření s výstavky jedle a listnáčů, kdy bude postupně navyšována mimořádná dřevinná zásoba (dále jen MDZ), v rozsahu minimálně 30-50% a dlouhodobá obnovní doba, která jedli umožní expandovat. (Plán péče,2016)

Na zónách 3 a 4 je cílem uplatňovat pěstování hospodářských dřevin vhodných pro určité biotopy. Vhodnou taktikou může být různorodá kultivace původních porostů (například buk lesní, dub zimní, jedle) lze inkorporovat význačné místní druhy (smrk ztepilý, borovice lesní) a originální druhy (habr, javor, lípa. Tím je zajištěna jejich ekologická stabilita a větší rezistence proti ničivým vlivům. Není potřeba klást důraz na strukturu lesní skladby, ovšem nesmí docházet k vytváření monokultury. Podle ekologické náročnosti a podmínkách na lokalitě určuje, zdali bude uplatněna přirozená, nebo umělá obnova. Výhodou je samozřejmě, jako u předchozích zón, ponechání tlejícího dřeva pro zachování a nárůst biodiverzity.

(Plán péče,2016)

5. Národní park Křivoklátsko

5.1 Od historie po současnost

Záznamy o pokusy a návrhy o vyhlášení Národního parku Křivoklátsko sahají již do minulého století. Jeden z prvních návrhů vznikl v roce 1992, soubor vytvořený tehdejšími pracovníky CHKO, kterému se nekladl přílišný význam. O šest let později se ale ve státním programu na ochranu přírody objevila zmínka v kapitole o ochraně zvláště

chráněných územích nesoucí název „*prověřit centrální část CHKO Křivoklátsko z hlediska možnosti přehlášení tohoto území jako národní park.*“ Na prověření tohoto návrhu pak dostala správa CHKO 5letou lhůtu. Následně byly v letech 1999 až 2001 předloženy 2 variantní návrhy s hodnocením vhodnosti Křivoklátska pro možný národní park. (Hůla, Hošek, 2011) Konkrétně v roce 2001 proběhlo zasedání rady Stálé konference Státního programu ochrany přírody a krajiny, kde byla pozornost zaměřena na posudek těchto dokumentů. Ve finálním znění rada apelovala hlavně na nutnost prověření možných rizik a kladných stránek a schopnost zafinancování odborných hodnocení pro eventuální vyhlášení NP. Závěrečným verdiktem konference bylo vyhlášení zatím neuskutečňovat.

Mezi lety 2007–2009 došlo ke zpracování a vydání klíčových studií. Díky zmapování a podrobnému výzkumu terénu v rámci Natury 2000 AOPK vydala soubor s názvem „Priority vyhlášení velkoplošných zvláště chráněných území obecně a ve vztahu k systému Natura 2000“ a studii hodnotící Křivoklátsko pod názvem „Podklady pro návrh Národního parku Křivoklátsko“. Tehdejší vládou byl poté aprobován nový Státní program ochrany přírody s opatřením CH2, udělující nutnost prošetřit, do jaké míry je ochrana oblasti CHKO účinná a jaké jsou varianty pro vyhlášení národního parku. (Ministerstvo životního prostředí, 2022,15)

V roce 2010 byl navržen záměr na vyhlášení NP spolu s vyznačením ochranných zón. Po předložení námitek došlo k minimálním změnám ve výměře hranic. Většinové území navrhovaného CHÚ v obhospodařování Lesů ČR, dále pak Vojenských lesů a zbytkový podíl náleží do soukromého vlastnictví. (lesy.cr, 2017) Rok 2013 přinesl spolu s novou vládou i novelizaci zákona č. 114/1992 Sb. a celkové právní změny v oblasti národních parků. Následkem toho nemohl být předchozí záměr nadále diskutován. Jelikož se Křivoklátsko nachází ve Středočeském kraji, záměr byl součástí strategického dokumentu kraje. Později, v roce 2006, bylo prošetření šance na vyhlášení zakomponováno v krajské koncepci ochrany přírody a krajiny. Na tu byla poté napojena nová strategie uznaná zastupitelstvem Středočeského kraje pro časové období 2018-2028. Jedním z hlavních cílů je zde realizace národního parku pokrývající 24 % CHKO. V rámci toho zastupitelstvo vyjádřilo zájem zvýšit ochranu přírody způsobem vytvořením národního parku. (Ministerstvo životního prostředí, 2022, 15)

Se zvolením nové vlády v roce 2022, která přislíbila vyhlášení NP ve svém programu,

ministerstvo začalo pracovat na tomto záměru. Byl zpracován záměr na vyhlášení zvláště chráněného území podle ustanovení § 40 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny v platném znění a § 10 vyhlášky č. 45/2018 Sb. Záměr o vyhlášení NP koresponduje s vládními dokumenty, které jsou popsány v Záměru na vyhlášení NP (2022):

Strategie ochrany biologické rozmanitosti České republiky (2016–2025)

- *dílčí cíl 2.4.4 „Zajistit ochranu přírodních procesů.“* (Ministerstvo životního prostředí, 2022; str.16)

- *opatření „Prověření reálných možností uplatnění konceptu rozvoje plošně významných území ponechaných přírodním procesům v podmínkách ČR odbornou meziresortní diskusí.“* (Ministerstvo životního prostředí, 2022; str.16)

„Státní program ochrany přírody a krajiny ČR (2020–2025)

- *cíl 1.2.1 „Zajistit ochranu nebo obnovu přirozených ekosystémů na plošně významných územích formovaných převážně působením přírodních sil.“* (Ministerstvo životního prostředí, 2022; str.16)

- *opatření 1.2.1.3 „Vyhodnocení stávající soustavy ZCHÚ a soustavy Natura 2000 z hlediska vhodnosti a účelnosti ponechání vybraných ekosystémů primárně působení přírodních sil i s ohledem na změnu klimatu pro naplnění předmětů a cílů ochrany těchto území.“* (Ministerstvo životního prostředí, 2022; str.16)

- *cíl 1.2.2 „Zajistit reprezentativní podchycení nejcennějších částí přírody a krajiny v rámci soustavy ZCHÚ a dokončit reprezentativní soustavu Natura 2000, jejich efektivní ochranu a kvalitu.“* (Ministerstvo životního prostředí, 2022; str.16)

- *opatření 1.2.2.1 „Vyhodnocení stávajícího stavu soustavy VZCHÚ a vyhodnocení potenciálu krajiny ČR z hlediska jejího možného doplnění a úprav.“* (Ministerstvo životního prostředí, 2022; str.16)

Návrh na vyhlášení Národního parku Křivoklátsko je v harmonii s cíli, ke kterým se ČR zavázala v rámci EU a jejím programu o biologické rozmanitosti a podpoře přírodních ekosystémů. Vyhlášení tohoto stupně ochrany by významně přispělo k dosažení cíle chránit 10 % evropské přírody a lesů. (Ministerstvo životního prostředí, 2022)

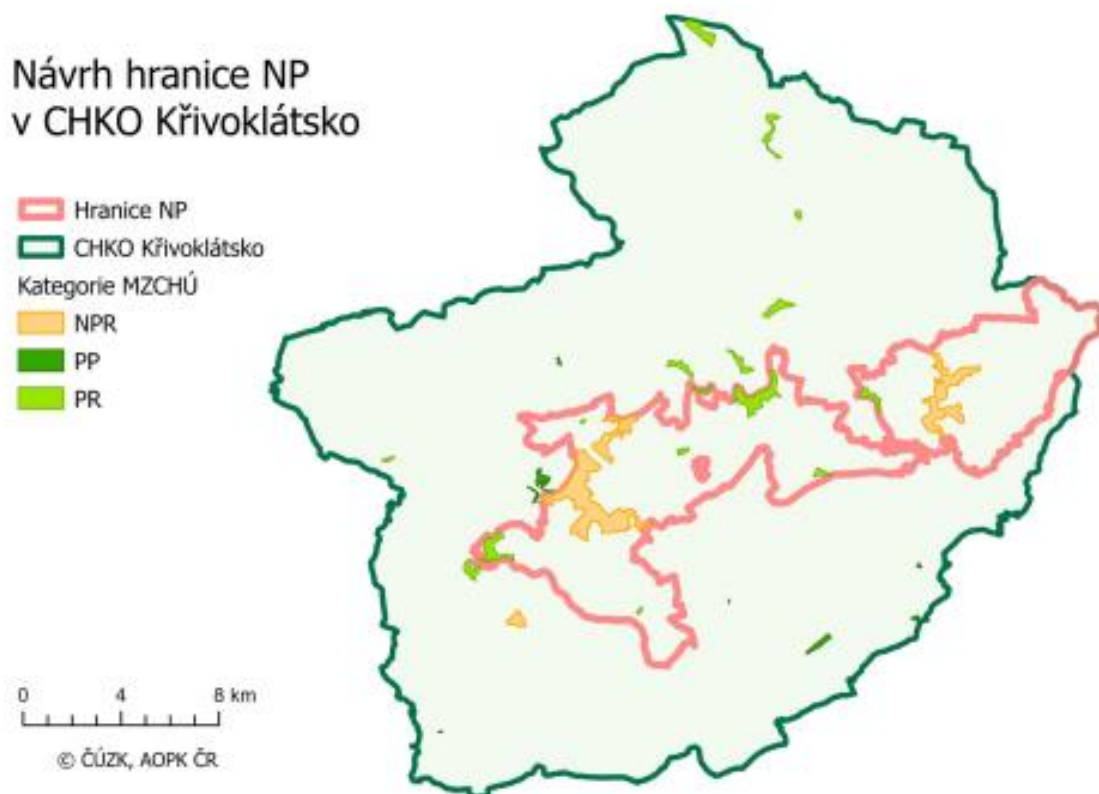
5.2 Hlavní důvody zpracování návrhu záměru na vyhlášení Národního parku Křivoklátsko

Návrh na vyhlášení Národního parku Křivoklátsko vyplývá z nedostatku zastoupení chráněných ekosystémů 3. a 4. lesního vegetačního stupně v České republice. Navrhované území v hercynské oblasti je bohaté na geologickou a terénní rozmanitost, což mu dodává významné ekosystémové bohatství. Lesní typy zde představují většinu těch, které se v ČR nacházejí ve třetím vegetačním stupni. Důležitým aspektem je také fakt, že lesní porosty na Křivoklátsku, ačkoli v minulosti prošly hospodařením, si zachovaly charakter přírodního lesa. Díky různým faktorům, včetně územní ochrany, je zde podporován přirozený vývoj lesů a udržování biodiverzity. Navrhovaný národní park představuje ideální prostředí pro výskyt vzácných druhů brouků a suchozemských plžů, kteří jsou závislí na odumírajícím dřevě. Současně je zde podporován výskyt vzácných druhů ptáků a další biodiverzity. Zásadním aspektem ochrany ekosystémů v národním parku je řízený management spárkaté zvěře, který je založen na vnímání zvěře jako součásti ekosystému a na udržování její populace v souladu s přirozeným stavem lesního ekosystému. (Ministerstvo životního prostředí, 2022, 17)

5.3 Vymezení území Národního parku Křivoklátsko

Návrh byl situován tak, aby byly splněny cíle na ochranu nejvíce cenných lesních ekosystémů. Jedná se zhruba o 18,4 % z CHKO, která má být vyhlášena jako národní park. Hranice byla oproti předchozím návrhům upravena tak, aby zasahovala aglomeraci a velké zemědělské plochy. Vlastnictví pozemků je zde rozčleněno mezi stát (97,62 %), Středočeský kraj (0,46 %), obce (0,34 %) a soukromníky (1,57 %). Snaha návrhu byla zahrnout co nejmenší území vlastněné obcemi a soukromníky, pro snížení možnosti rozporu. Tato území jsou nutná zahrnout pro jednotu území a jeho správnou ochranu, jejich vyjmutí by totiž mohlo ohrozit funkčnost systému ochrany přírody. Je možné zajistit legislativou dané postupy, které by omezily lidskou aktivitu, čímž by bylo umožněno plnit vytyčené cíle pro navrhovaný národní park. Dle návrhu je vyhlášení NP nejlogičtějším způsobem, jak šetrně chránit přírodu. (Ministerstvo životního prostředí, 2022, 26)

Návrh hranice NP v CHKO Křivoklátsko

obr. 1

Ministerstvo životního prostředí, 2023

Zóna přírodní bude až na drobné zásahy benefiční pro tamní organismy a v rámci EVL a PO, územím nedotčeným, které bude podporovat přirozené ekologické procesy. Při zásahu nesmí dojít k disturbanci ekosystémů lesního porostu a stanovišť druhů a měly by být ojedinělé. Ani v případě jiného, než předpokládaného vývoje by se do procesu nemělo zasahovat. Výjimkou může být vypořádání se s invazními druhy, nebo spárkatou zvěří. Vodní toky, lesní a nelesní ekosystémy budou ponechány samovolnému vývoji s pravidelným monitoringem. Ostatní činnosti mohou být prováděny pouze v souladu s § 18a odst. 1 zákona. Narušení území přírodními vlivy bude ponecháno bez vyřešení s výjimkou ohrožení života a poškození majetku. (Ministerstvo životního prostředí, 2022, 4)

Zóna přírodě blízká

Strategií je pomocí svévolného vývoje navracovat přirozenou skladbu porostu a rovnováhu. K pozitivním disturbancím bude docházet na určitých místech ve prospěch chráněného území. Zahrnuje i EVL a PO tak, aby neovlivnil principy ochrany druhé zóny.

Kvůli cílům ve druhé zóně lze do procesů zasahovat jen z důvodu uspíšení k dosažení cíle. V tomto případě prvotní zásah při navýšení přirozené skladby a poté následné nezasahování do nich, pokud to situace dovoluje nebo v případě výjimečných událostí podle ustanovení § 18a zákona, a to včetně reakce na přírodní vlivy. Nicméně je důležité dodržovat základní princip péče o tuto oblast. Zóna přírodě blízká je převážně lesnatou oblastí. Jedná se o z části změněné ekosystémy, a proto zde není nutné radikálních zásahů do sukcese. Ekosystémy vod zůstanou bez zásahu, případně v narušených místech dojde k jejich revitalizaci, způsobem navrácení k původnímu stavu. (Ministerstvo životního prostředí, 2022)

Návrh (2022,5) národního parku vytyčuje postupy, kterými chce hospodařit v lesních ekosystémech. Jsou jimi:

a) *podpora samovolných procesů, zejména: podpora přirozené obnovy cílových dřevin, ponechávání mrtvého dřeva k zetlení, provádění plošně i frekvencí omezených cílených zásahů k podpoře populací zvláště chráněných druhů*, (Ministerstvo životního prostředí, 2022)

b) *umožnění zásahů k zvyšování stupně přirozenosti, zejména: redukce stanovištně nepůvodních druhů dřevin s výjimkou jednotlivých kusů či malých skupin vhodných jako hnízdiště ptáků (dravci, čáp černý), bodové (v malém rozsahu) doplňování chybějících cílových stanovištně původních druhů dřevin, podpora zvýšení diverzifikace věkové a prostorové struktury lesních porostů* (Ministerstvo životního prostředí, 2022)

Zóna soustředěné péče o přírodu

Tato zóna je rozdělena do dvou částí podle dlouhodobého cíle. V části první se klade důraz na přirozený vývoj prostředí. Cílem je zde proto nárůst adekvátního porostu pro dané území. To do budoucna umožní ponechat procesy přirozeným vlivům, vývoji a rovnováze. Ovšem i v tomto případě, bude možné na několika místech (tzn. zvláště chráněná území, evropsky významné lokality a památné objekty) provádět zásahy, a to ve všech zónách. Většinou se jedná o jednorázové zásahy, díky kterým dojde k navýšení přirozené vegetace a dynamice. Ve druhé části je prioritou biodiverzita závislá na dlouhodobých zásazích člověka. Cílem je tedy zachovat, dokonce zlepšit biologicky významné ekosystémy, které jsou součástí předmětu ochrany národního parku a EVL. (Ministerstvo životního prostředí, 2022)

„Vymezení jednotlivých zón ochrany přírody není předmětem tohoto záměru na vyhlášení a bude provedeno samostatným procesem v souladu s § 18 odst. 5 a § 71 zákona.“ (Ministerstvo životního prostředí, 2022, 23)

5.4 Cíl ochrany

Zachování hodnot přírody a krajiny Křivoklátska i do budoucích let. Motivací jsou ale i hodnoty estetické. Křivoklátsko je vhodným místem pro vedení vědeckých šetření, turismu a rekreaci a edukativním účelům. Vyhlášení národního parku má reprezentovat ochranu přírody na různých stupních a druhovou rozmanitost. Dominantou je samozřejmě ekosystém a údolí řeky Berounky hostící významné živočišné i rostlinné druhy. Neméně atraktivními stanovišti jsou rozlehlé lesní komplexy a bezlesé holiny a skalní útvary. (Kolanakrivo, 2010,14)

Předmětem ochrany na území nynější chráněné krajinné oblasti by se tak měly stát ekosystémy nedotčené, nebo pouze mírně ovlivněné lidskou činností. Zahrnuta by měla být živá i neživá příroda která je dnes chráněna v rámci evropsky významných lokalit. Tyto ekosystémy jsou v záměru (2022) rozřazeny do několika kategorií:

- 1) lesní ekosystémy: dubohabřiny, teplomilné doubravy, acidofilní doubravy, suťové lesy, potoční luhy, bučiny
- 2) křovinné a skalní ekosystémy které obrůstají vysokými mezofilními a xerofilními křovinami, dále nízké xerofilní dřeviny, suché trávníky, sukulenty a vegetace rostoucí na skalnatých a suťovitých površích
- 3) traviny suchých, mezofilních i vlhkých luk, pastvin a trávníků
- 4) makrofyty, rákosiny, vysoké ostřice, ekosystémy mokřadů, vodních toků i stojatých vod
- 5) geologicky významné prvky jako sutě, skalní výchozy, paleontologické naleziště, geomorfologické území řeky Berounky (Ministerstvo životního prostředí, 2022, 27–32)

5.4.1 Cíle ochrany přírody v centrální části území Křivoklátska

Návrh z roku 2022 vytyčuje 3 hlavní pilíře ochrany v centrální části národního parku. Jsou jimi:

- a) Uchovat současný lesní ekosystém, nebo zajistit jejich obnovu co nejautentičtějším

způsobem s uplatněním přirozených přírodních procesů. To znamená dlouhodobě revitalizovat uspořádání lesa tak, aby byla přítomna všechna vegetační patra. (Ministerstvo životního prostředí, 2022)

b) Provést speciální stálá opatření pro zajištění biotopů s významnou biodiverzitou, která byla v minulosti závislá na lidském hospodaření. Těmi je myšleno především potlačení sukcese pomocí pastevectví, nebo revitalizace mýtin. Mezi takové biotopy patří světlé lesy, skalní stepi, lesostepi a louky. (Ministerstvo životního prostředí, 2022)

c) Další bod se zaměřuje na udržení nebo zlepšení stavu chráněných přírodních oblastí a druhů na území Národního parku Křivoklátsko. Klíčovým cílem je ochrana ekosystémů a živočichů, které jsou v tomto regionu chráněny v rámci Evropských významných lokalit a přírodních památek. Posuzuje se, zda vyhlášení národního parku představuje nejlepší způsob ochrany těchto oblastí nebo zda existují jiné účinné ochranné mechanismy. Zohledňuje se i současný režim ochrany jako součást posouzení vhodnosti tohoto kroku. (Ministerstvo životního prostředí, 2022, 23)

Veškeré tyto cíle korespondují se zákonem o ochraně přírody a krajiny a opatřením pro národní parky.

Výsledková část

6. Co se změní vyhlášením Národního parku?

Změna správních kompetencí v resortu životního prostředí

Pokud porovnáme rozdíly mezi CHKO a Národním parkem, zjistíme, že změny proběhnou hlavně v ohledu správy území. Chráněná krajinná oblast je vyhlášována vládním nařízením, kdežto národní park se vyhláší zákonem. (lesy.cz, 2017, 36-37)

Co se týká změny správy území, je jmenována Správa NP, která má na starost ochranu zemědělského půdního fondu, rybářství a myslivosti. (Ministerstvo životního prostředí, 2022, 25) Rada se skládá ze zástupců samospráv a zbytek je jmenován orgány ochrany přírody. Jedná se o významné právnické a fyzické subjekty. Jsou jimi většinou osoby podnikající v národním parku, vědci a odborníci nebo orgány státní správy. Správa NP se řídí dle schváleného plánu péče pro určité období. (lesy.cz, 2017, 38-39) Ministerstvo má tedy právo působnosti nad správou lesů, myslivostí, rybářstvím ale i krajskými úřady.

Tyto změny probíhají pouze v rámci národního parku. (Ministerstvo životního prostředí, 2022, 25)

6.1 Zákazy dle zákona 114/1992 Sb.

Pokud zaneseme zákazy činností v zónách chráněné krajinné oblasti a národního parku do tabulky (v přílohách), komplexně lze zhodnotit, že ochrana bude disponovat některými přísnějšími opatřeními, ovšem v prvních zónách se liší nepatrně. První zóna národního parku je přísnější o zákaz vstupování mimo označená území, aby bylo zabráněno narušení harmonie ekosystémů a rušení zvěře. Stejně jako v I. zóně CHKO, bude i v I. zóně NP zakázáno povolovat a umisťovat nové stavby, měnit současnou stavbu ploch a kultur (pokud není dáno jinak v plánu péče) a hnojit, používat kejdu, siláž a další tekuté odpady. (Zákon o ochraně přírody a krajiny, 2022)

Přísnější zákazy potom můžeme pozorovat při porovnání I. případně II. zóny CHKO a celého území národního parku. Těmi jsou:

- Pořádat a organizovat hromadné sportovní, turistické a jiné veřejné akce a provozovat vodní sporty mimo místa vyhrazená se souhlasem orgánů ochrany přírody,
- Hospodařit na pozemcích způsobem vyžadující intenzivní technologie, zejména prostředky, které mohou působit podstatné změny v biologické rozmanitosti, struktuře a funkci ekosystémů, nebo nevratně poškodit půdní povrch
- Zavádění intenzivního chovu zvěře – obory, farmové chovy a bažantnice, kromě záchranných chovů (v NP navíc používání otrávených návnad při výkonu myslivosti.
- Měnit stávající vodní režim pozemků
- Těžít nerosty a humolity (v NP navíc horniny kromě stavebního písku na stavby na území NP) (Zákon o ochraně přírody a krajiny, 2022)

Společně jsou potom na celém území NP i CHKO zakázány tyto činnosti:

- Tábořit a rozdělávat oheň mimo místa vyhrazená orgánem ochrany přírody
- Vjíždět a setrávat s motorovými vozidly (v NP navíc i vozidla hospodářských organizací)
- Pořádání automobilových a motocyklových soutěží

- Povolovat nebo záměrně rozšiřovat geograficky nepůvodní druhy rostlin a živočichů
- Stavět dálnice, sídla a kanály (v NP navíc i silnice, železnice, průmyslové stavby, elektrické vedení vysokého napětí a dálkové produktovody)
- Provádět chemický posyp cest
- Měnit dochované přírodní prostředí v rozporu s bližšími ochrannými podmínkami NP nebo CHKO (Zákon o ochraně přírody a krajiny, 2022)

Zákazy na celém území NP navíc, oproti CHKO

- Provozování horolezectví, létání na padácích a závěsných kluzácích, ježdění na kole mimo silnice, komunikace a místa vyhrazená se souhlasem orgánů ochrany přírody
- Sbíráání rostlin kromě lesních plodů, odchyt živočichů, pokud není stanoveno jinak v zákoně, bližších ochranných podmínkách či návštěvním řádu parku
- Pořádání vyhlídkové lety motorovými vzdušnými dopravními prostředky

Konkrétnější komparaci není momentálně možné poskytnout z důvodu do dnešní doby nepředložené zonace plánovaného Národního parku. (Zákon o ochraně přírody a krajiny, 2022)

6.2 Doplnková opatření pro Národní park

Dále pak existují bližší ochranné podmínky, které umožňují přizpůsobit ochranu a hospodaření specifickým potřebám daného území, nazývají se doplnková opatření. (nature.cz)

Pro národní park Křivoklátsko dle návrhu (Zákon o ochraně přírody a krajiny, 2022) jimi jsou:

„Zákaz zasahovat do o přirozeného vývoje skalních útvarů z jiných důvodů, než je bezprostřední ohrožení lidského života či zdraví nebo bezprostředně hrozící škoda na majetku značného rozsahu,“ (Zákon o ochraně přírody a krajiny, 2022)

Důvodem je bezúhonnost skalních útvarů, které reprezentují významné přírodní ekosystémy. Druhy vyskytující se na této lokalitě jsou díky své závislosti na něm náchylné na jakékoliv změny prostředí. Tyto skalní struktury prostupují celým územím národního parku. Jsou charakteristickým prvkem na území údolí řeky Berounky

a společně s ní tvoří harmonické prostředí pro chráněné druhy rostlin a živočichů. Ohrožit ho může fyzický zásah do některého z biotopů jako například zpevnování skal ocelovými sítěmi, ploty, ale i horolezectví. Tyto zásahy mohou mít za následek změnu mikroklimatu skal nebo ovlivnění reprodukce zvláště chráněných živočichů, z důvodu jejich vyrušení. Stanovením těchto podmínek by se mělo zamezit narušení tohoto křehkého biotopu, s výjimkou ohrožení lidského života nebo majetkových škod. (Ministerstvo životního prostředí, 2022)

„V souladu s ustanoveními § 15 a § 44 odst. 3 zákona se navrhuje, aby na území národního parku bylo možno jen se souhlasem orgánu ochrany přírody mimo zastavěné území obcí a zastavitelné plochy obcí provádět tyto činnosti a zásahy:“ (Ministerstvo životního prostředí, 2022)

a) měnit druhy nebo způsoby využití pozemků,

Lesní útvary tvoří významný prvek území a způsob ochrany je nyní přizpůsoben metodám obhospodařování na těchto pozemcích. Zbytek pak vyplňují enklávy skal, luk, mokřadů a další nelesní ekosystémy, které byly k těm lesním zařazeny do předmětů ochrany. Díky tomu je území mnohotvárné a potřebuje vhodnou péči a hospodaření.

Pokud by došlo ke změnám ve skladbě a využívání pozemku, mohlo by to mít za následek narušení jeho dosavadního stavu. Definováním bližších ochranných podmínek bude zajištěna možnost účelně řídit způsoby využití pozemků. (Ministerstvo životního prostředí, 2022)

b) provádět archeologické výkopy a průzkumy a provádět terénní zásahy za účelem sběru paleontologických nálezů, (Ministerstvo životního prostředí, 2022)

Územím Křivoklátska prostupuje několik geologických útvarů s různým stářím. Je také součástí hodnotného geologickém útvaru nazývaného Barrandien. V roce 2020 byl na celém území kvalifikován Národní geopark Barrandien. Bohatá historie sahá až do neolitu a archeologické nálezy se objevují po celém území. Hrozbou pro tamní ekosystémy mohou být amatérské pokusy o hledání zkamenělin a jejich zásahy do terénu. Sběr z povrchu nebo sutin se nepovažuje za poškozování. Začleněním tohoto opatření bude umožněna regulace archeologických zákroků. (Ministerstvo životního prostředí, 2022, 33-35)

Diskuse

7. Hospodaření v národním parku

V lesích bude možné aplikovat trvalou péči, která by neměla negativně ovlivnit ekosystém lesa, nebo jejich části. Bude se jednat převážně o znovuzavedení tradičního lesohospodářství, díky kterému zde vznikly ekosystémy vázané na lidský zásah. Jedná se o uvážené lesní hospodářství v lesním porostu a extenzivní pastvu dobytka v lesích. Lze aplikovat postupy, například tzv. prosvětlování lesa, nebo rozvolnění okrajů lesa které napomohou zvýšení biodiverzity. (Ministerstvo životního prostředí, 2022, 7)

7.1 Zvláštní režim hospodaření na lesních pozemcích

Podmínky o hospodaření lesa budou zakotveny dle zákona č. 289/1995 Sb., o lesích, to je důležité pro správný vývoj ekosystémů v národních parcích. Vlastník lesa je povinen v národním parku hospodařit způsobem, aby byla zachována jeho přirozená ekologická funkce a biodiverzita. V zónách první a druhé nejsou aplikována ustanovení jako povinnost obnovy lesa, výchova nového lesního porostu, plnění lhůty pro zalesňování, zajišťování lesního porostu, nutnosti zavádění meliorací, hrazení bystřin a přednostní povinnost náhodné těžby. Nejsou zde ustanovení ohledně dalších právních předpisů o povinnosti provádět opatření prevence škod a likvidace jejich následků. To znamená snížení produkční funkce lesa vedoucí k možnosti naplnit cíle ochrany přírody. Lesy národního parku totiž nenáleží do kategorie lesů se zvláštním určením vyjma lesů ochranných. (Ministerstvo životního prostředí, 2022, 23-24)

Většina lesů navrhovaného území NP je vlastněno státem. Dle zákona se po vyhlášení mění kompetence pro plnění lesnických a hospodářských funkcí a je jmenována tzv. Správa NP. Ta koná stejné povinnosti jako vlastník lesa v rámci ustanovení lesního zákona a zákona o ochraně přírody a krajiny, pak je možné naplňovat cíle pro národní park. V návrhu na národní park (2022, 24) je toto ustanovení popsáno jako kompetentní a významné z důvodu, že 96 % pozemků plánovaného parku tvoří lesy, které jsou majetkem státu. Sporná může být úprava schopnosti hospodaření na lesních pozemcích pro soukromé vlastníky a obce, protože zákon upřednostňuje jejich mimoprodukční funkci a bývají tak vyjmuty z regulací lesního zákona. V CHKO jsou tato ustanovení limitována základními ochrannými podmínkami pro CHKO, a to zákaz používání intenzivních technologií a používání biocidů v první a druhé zóně. Hospodaření je zde

pod záštitou státních podniků, jako Lesy ČR a Vojenských lesů a statků. (Ministerstvo životního prostředí, 2022, 23-24)

Maloplošná CHÚ mají sice přísnější ochranu a určité zásahy musí být diskutovány s příslušnými orgány, ovšem hospodářské právo stále náleží státním podnikům. Největším limitem předmětu ochrany a cílů národního parku je omezený prostor v rámci externích vlivů na ekosystémy a jejich tvar. Ten je zapříčiněn tzv. okrajovým efektem – neschopnost plně rozvíjet ekosystémové funkce. (Ministerstvo životního prostředí, 2022, 23-24)

7.2 Zvláštní režim výkonu práva myslivosti

Další výzvou pro ochranu přírody je negativní vliv spárkaté zvěře na lesní ekosystémy. Právo myslivosti je tedy neméně důležitým krokem pro stabilní vývoj prostředí. Je proto nutné zavést takové myslivecké hospodaření, které bude v přírodě udržovat zdravé počty zvěře a přistupovat k ní jako k přirozené součásti ekosystému. Postup managementu se bude řídit podle ustanovení zákona o výkonu práva myslivosti. Zóna přírodní a přírodě blízká nespadá pod ustanovení o příkrmech zvěře. V CHKO není právo myslivosti dostatečně regulováno, vztahuje se pouze na zákaz intenzivního chovu zvěře. Na současné území lze proto přenést pouze část práva myslivosti podnícená orgány ochrany přírody. Honitba je pořádána buď samotnými podniky, nebo je pronajímána dle výběrového řízení. Vyhlášením NP by bylo právo myslivosti přeneseno ze státních podniků na správu NP. V národním parku je totiž prioritou ochrana přírody, kdy komerční aspekt ustupuje. Národní přírodní rezervace mají stejně jako u lesního managementu přísnější opatření a výkon práva myslivosti je zde umožněn pouze se souhlasem orgánů ochrany přírody. Přírodní rezervace mají naopak možnost právo vyloučit. Veškerá tyto opatření ale nejsou uspokojující, protože je potřeba management provádět způsobem, u kterého je prioritou ochrana přírody. Dalším argumentem může být fakt, že maloplošná chráněná území jsou ale malého rozměru oproti rozměrům honiteb, a tak nemohou být efektivní. ((Ministerstvo životního prostředí, 2022, 25) Po vyhlášení národního parku bude určitá zodpovědnost předána na Správu NP. To znamená, že příjmy například z honiteb připadají národnímu parku. Honitby budou sloučeny do jedné, zisky budou pravděpodobně nižší. Vzniká zde riziko korupce. Současný stav lesní zvěře je vysoký, pokud by došlo k vyhlášení bezzásahového území, je možné, že dojde k poškozování přirozeného porostu okusem, protože nebude možné zavést potřebná opatření.

Řešením by mohlo být doplňkové opatření pro ochranu porostu v bezzásahovém území. (lesycr.cz, 2017, 64-65)

Zdroje informací o záměru na vyhlášení NP

V únoru 2022 proběhlo setkání s bývalou ministryní Annou Hubáčkovou a starosty Křivoklátských obcí, aby byly projednány podklady pro plánované vyhlášení národního parku. Starostové upozornili na netransparentnost plánovaných změn. Dále byla diskutována témata jako nedostatečná informovanost o budoucích záměrech vyjma hranice území NP, nedostatečná iniciativa ze strany MŽP konzultovat záměr s obcemi, záměr se nenachází v žádných dokumentech, které se podílejí na funkčnosti území, jako plán péče CHKO Křivoklátsko 2017–2026, většinový nesouhlas ze strany samosprávů lesa. Nejvíce kontroverzím tématem byl výrok bývalého náměstka Dolejšího, který oznámil, že obce, které nebudou dotčeny zonací, nemají důvod se zapojovat se do diskuse. Výsledkem tedy byla dohoda s ministryní o zvýšení informovanosti ohledně následujících procesů a vytvoření prostoru pro diskusi s obcemi. (otevrenekrivoklatsko.cz,2022) Ve stejném roce zaslala Ministryně Hubáčková starostům dopis o plánovaném zahájení procesu o vypracování záměru na vyhlášení národního parku. Na ten starostové reagovali tiskovým prohlášením a vyjádřením opětovného nesouhlasu vůči vyhlášení národního parku. *„Ani po setkání s ministryní životního prostředí Annou Hubáčkovou nezměnili starostové obcí Křivoklátska názor a vznik Národního parku Křivoklátsko rozhodně odmítají. Ministerstvo stále neposkytlo podklady ani informace, které by dokazovaly nutnost převedení ochrany křivoklátské přírody z režimu CHKO do režimu NP.“* (Tiskové prohlášení, 2022)

V roce 2023 se uskutečnila konference pro projednání vyhlášení NP Křivoklátsko, na kterou byli pozváni i starostové křivoklátských obcí, ti ale pozvání odmítli z důvodu vyhlášení termínu konference na poslední chvíli. V reakci také starostové vysvětlili, že jelikož veškeré námitky a důvody proti vyhlášení zmínili již korespondenčně a nyní čekají na písemnou odpověď, je ústní diskuse nedůležitá. Navrhli proto pozdější jednání, kdy bude již známá písemná odpověď. (otevrenekrivoklatsko.cz, 23.2. 2023)

12. května 2023 byla petičnímu výboru Poslanecké sněmovny předložena petice s názvem *„Nesouhlas se zřízením Národního parku Křivoklátsko“* s 11 305 podpisy. Z toho vyplývá, že lidé si přejí zachovat stávající systém ochrany přírody.

Nesouhlas nevyjádřili pouze občané, ale i samotní starostové, a to z více než třiceti obcí. (viz kapitola Petice)

V červnu 2023 vznikl Svazek obcí Křivoklátska, ve kterém je zapsáno 28 obcí z celého Křivoklátska. Jeho cílem je kooperace ve směru ochrany přírody respektující kulturní ojedinělost místního regionu. Na sněmu se poté diskutoval i samotný záměr, kde se všichni účastníci jednohlasně shodli na nesouhlasu vůči vyhlášení Národního parku Křivoklátsko. (otevrenekrivoklatsko.cz, 14.7.2023)

1.9. 2023 zaslali starostové premiéru Fialovi otevřený dopis o nevypořádání petice. Upozorňují v něm na nedodržení 30denní lhůty na písemnou odpověď. Došlá korespondence nesplňuje adekvátní odezvu pouze nepodložené informace a komentáře, v dopise není uvedeno stanovisko k obsahu a nejsou uvedeny kroky, kterými se bude s peticí dál nakládat. Starostové také zmiňují, že takový způsob jednání ze strany státních orgánů může působit jako bagatelizace hlasu obcí a občanů. (otevrenekrivoklatsko.cz, 1.9. 2023)

Dne 5.9. 2023 vedl ministr Petr Hladík rozhovor o problematice situaci na Křivoklátsku, ve kterém zmínil aspekty osídlení, komunikace s obcemi, turistiku, ekonomické ale i environmentální dopady. Na tento rozhovor reagovali občané pobouřeně a sepsali dokument nazvaný *“Deset nepravd ministra životního prostředí“* V tom je shrnuto deset zmínek, které ministr vyslovil, ovšem nejsou tak úplně pravdivé. Například že na území plánovaného NP se nevyskytují žádná sídla, na to občané oponují, že na území se nachází například Emilovna, Dřevíč, Zelená Bouda, Pustá Seč atd. Dalším tvrzením je, že plánované území splňuje veškeré *mezinárodní* standardy pro vznik NP, přičemž pravdou je, že území sice splňuje podmínky, ovšem českého zákona a ne mezinárodních standardů. Ministr také tvrdí, že Lesy ČR nepřinesly žádný návrh na alternativu národního parku. Naopak tato varianta vznikla a byla přednesena Poslanecké Sněmovně samotným ředitelem LČR. Území se majetkově dělí nejen mezi LČR a soukromé osoby, část pozemků připadá i k Vojenským lesům a statkům. V plánu je ovšem obměna pozemků mezi VSL a LČR. Je možné, že se tím změní velikost území navrhovaného parku z důvodu menší rozlohy než za které je vzájemně zaměněno. Motivem ovšem pravděpodobně není sjednocení vlastnictví lesních pozemků, nýbrž jak článek tvrdí: *“Jde pouze o odstranění dalšího subjektu, který by mohl mít se zřizováním národního parku na Křivoklátsku problém.“* (otevrenekrivoklatsko.cz, 19.9.2023)

K tomuto vyjádření byl navíc ministrowi přímo zaslán dopis z obce Týřovice, ve kterém místní chataři vyjadřují nesouhlas se rčeními vyslovenými v rozhovoru. Ohradili se především proti souhlasu s vyhlášením národního parku. Hladík uvedl, že při osobním rozhovoru s občany se valná většina přiklání k vyhlášení. Místní v dopise ovšem nesouhlasí, tvrdí, že do rozhovoru byli přizváni pouze lidé, kteří budou z národního parku finančně benefitovat – podnikatelé, provozovatelé restaurací a ubytování. Zazněl zde i argument o zvýšení turismu, který by dozajisté pozvedl ekonomiku, ovšem i nárůst automobilů, odpadů a hluku v přírodě. Ministr zmiňuje, že vyhlášení národního parku bylo součástí volebního plánu KDU-ČSL a proto směřuje k jeho naplnění. Na to občané v dopise reagují argumentem, že před takovými sliby měl být plán transparentně diskutován s veřejností a zodpovědět základní otázku: *“Proč je současná ochrana území nedostačující?”* Byla zde také vyslovena nedůvěra ve správný management, z důvodu devastace přírody v NP Šumava a NP České Švýcarsko. (otvorenkrivoklatsko.cz, 28.9.2023)

31.10 2023 přednesl Jakub Majer za portál otvorenkrivoklatsko.cz na veřejném slyšení petičního výboru důvody, proč občané nesouhlasí se zřízením NP Křivoklátsko. Argumenty shrnul v několika bodech, které jsou i součástí petice. *“Domníváme se, že jako jsou pro Jižní Čechy typičtí ovocnáři a rybáři, pro Jižní Moravu vinaři, pro Žatecko pěstitelé chmele, jsou pro Křivoklátsko typičtí lesní hospodáři. Je to staletý odkaz, který máme s hrdostí rozvíjet.”* tvrdí Majer. Vyhraňuje se proti demonizaci lesních hospodářů a argumentuje slovy, že jen díky dlouholetému hospodaření křivoklátská krajina vzkvétá a rozhodně není ostudou, že jde o krajinu hospodářskou. Navíc první a druhá zóna současného CHKO je dle informací AOPK ČR chráněna dostatečně. Vyhlášení národního parku tedy působí jako nesmyslné. Trnem v patě je pro občany Křivoklátska i argument, že většina území je majetkem státu a ten má tak právo zasahovat do změn v jeho ochraně. Ptají se tedy, co znamená stát, je to samotné ministerstvo, nebo občané, a jaké pravomoci má takový stát z pohledu ochrany přírody? Občané se také opakovaně dožadují konkrétních kroků pro vyhlášení NP. Jak se změní prostředí? V jakém časovém horizontu? Jaké budou podstoupeny kroky k úspěšné ochraně přírody. Strach z chřadnoucího lesa je zde zřejmý, pravděpodobně kvůli již zmíněným národním parkům (Šumava, České Švýcarsko). Starostové tamějších obcí totiž explicitně vyjádřili svou frustraci vůči stavu lesů v národních parcích. Závěrem bylo ze strany odpůrců NP uvedeno, že v celém tomto záměru chybí hlavní aspekt, a to křivoklátská příroda, což je

to nejdůležitější v celé této problematice. (otevrenekrivoklatsko.cz, 2.11. 2023) *“Místo toho, abychom řešili, co konkrétně a kde je potřeba na Křivoklátsku zlepšit, jak toho nejjednodušší, nejrychlejší a nejlevnější cestou dosáhnout, řešíme založení nového úřadu za stovky milionů korun. Neřešíme, jak zlepšit ochranu přírody společně a odspodu. Jak do ní ještě více zapojit obce, občany či návštěvníky, jak společně hledat řešení problémů. Radši věnujeme nemalé úsilí na to, abychom přírodě na Křivoklátsku dali do pomyslného rodného listu o jedno razítko navíc a pak to s robustním úřadem v zádech vydávali za lepší ochranu, kterou si Křivoklátsko zasloužilo.“* (Jakub Majer pro otevrenekrivoklatsko.cz, 2.11. 2023)

K jedné z posledních aktivit se řadí výzva k hloubkové revizi zákona 114 iniciována Svazkem obcí Křivoklátska (dále pak SOK). V plánovaném návrhu se totiž objevil bod s názvem *“Vyhlásit Národní park Křivoklátsko“* plánovaný na měsíc červen. SOK se rozhodl zvýraznit usnesení parlamentních a senátních výboru z předchozích let, ve kterých navrhuje zrevidovat zákon 114/ 1992 Sb. a to hlavně v bodech týkajících se národních parků. V těch žádají především o *změnu filozofie správy národních parků s ohledem na bezpečnost osob a majetkové hodnoty*. K této revizi nevyzval pouze SOK, ovšem i samotný poslanecký Výbor životního prostředí. SOK vytyčuje netransparentnost ministerstva při vyhlášení NP Křivoklátsko. I dva roky po přeložení záměru chybí informace o zonaci, zásadách péče a hospodaření – to vede k nedůvěře vůči státním orgánům. SOK také tvrdí, že VSL a LČR byli donuceni kvůli politickému nátlaku ustoupit ze svých námitek i přes jejich odbornou hodnotu a kvalifikaci. (otevrenekrivoklatsko.cz, 7.3. 2024)

8. Petice

Aktuální petice proti vyhlášení národního parku Křivoklátsku byla zveřejněna v lednu 2022. Skrze ni žádají křivoklátské občany o odstoupení ze záměru na vyhlášení. Skládá se z devíti bodů:

1. „Křivoklátsko je rozsáhlé území kulturní krajiny s převažující rozlohou hospodářských lesů, které budovaly po staletí generace zdejších lesníků a obyvatel. Jedná se tedy o území dlouhodobě ovlivňované lidskou činností.“ (viz, příloha č.2)

To je pravda, lesní skladba Křivoklátska je tvořena převážně nepůvodními lesy, to můžeme vidět v tabulce (tab.1), les přírodě blízký zaujímá pouze 13 %.

Podle IUCN musí území národního parku splňovat určité podmínky. Například by se zde měly nacházet celistvé původní ekosystémy, do kterých nebylo v poslední době zasahováno člověkem. Lesní porost je zde ale téměř 100% ovlivněn lidským hospodařením. (lesy.cz, 2017) Právě díky tomu je ale možné udržovat les zdravý a rozmanitý. Občané mají obavy, že pokud by na území došlo k bezzásahovému režimu, mohla by zde zaniknout významná společenstva, což nelze vyloučit. (ceskenoviny.cz, 2023)

Hodnocení lesního porostu na navrhovaného NP

	Stupeň přirozenosti	%	Les přírodní 1-3
1	Les původní	0	13
2	Les přírodní	0	
3	Les přírodě blízký	13	
4	Les kulturní	42	
5	Les nepůvodní	45	
Σ		100	

Tab.2 Sborník Křivoklátské lesnictví ve třetím tisíciletí, 2010,7

Současně je území obhospodařováno dle managementu LČR způsobem velice blízkým nárokům na ochranu území. To je dále kontrolováno dle aktuálního plánu péče.

(sborník,2010,7)

2. „Národní parky jsou rozsáhlá území s převažujícím výskytem přirozených nebo člověkem málo pozměněných ekosystémů (§ 15 zákona č. 114/1992 Sb.).“

Základní podmínka daná zákonem o ochraně přírody a krajiny tedy není naplněna.“ (viz, příloha č.2)

Stejně jako jsem zmínila v předchozím bodě, podle podmínek IUCN, Křivoklátsko nespĺňuje body nedotčeného území.

3. „Ochrana přírodních hodnot Křivoklátska je dostatečně zajištěna stávajícími kategoriemi zvláště chráněných území, to znamená chráněná krajinná oblast (CHKO) spolu s dalšími kategoriemi maloplošných chráněných území (NPR, PR) a ostatními kategoriemi (Ptačí oblast, biosférická rezervace UNESCO, EVL atd.).“ (viz, příloha č.2)

S tímto argumentem spíše souhlasím. Dosavadní hospodaření se jeví jako dostatečné. Plán péče má ambiciózní cíle, souhlasím s opětovným vyhlášením CHKO, pokud jsou nynější hranice zastaralé. Ačkoliv se může zdát, že překryv různých chráněných území působí chaoticky, splňují svou podstatu. Nevidím důvod k vyhlášení velkého bezzásahového prostředí, pokud se významné ekosystémy vyskytují na menších plochách. Křivoklátsko je známé právě pro svou ekosystémovou rozmanitost. Naopak víme, že i zákon 114/1992 Sb. O ochraně přírody a krajiny má některé body zastaralé.

4. „Výhledové převedení velké části území navrhovaného národního parku do bezzásahového režimu (minimálně 75% plochy dle strategie IUCN pro národní parky).“ (viz, příloha č.2)

5. „Zřízení další státní instituce – správy národního parku – hrazené z našich daní, tj. další zatížení státního rozpočtu v době, kdy je tento již extrémně zatížen“. (viz, příloha č.2)

Z ekonomického aspektu dozajisté. Křivoklátsko je nyní z velké části soběstačné právě díky těžbě dřeva a honitbě. V návrhu na národní park (2022) je ale jasně řečeno, že pokud jde o ochranu přírody, ekonomické aspekty jdou do pozadí. Ve studii z roku 2017 (lesycr.cz) byly navrženy aktivity, které mohou podpořit místní ekonomiku i po vyhlášení národního parku. Jsou jimi například:

- zpoplatnění některých turistických tras
- zpoplatněný servis pro hosty, kteří přijíždí lovit s bezplatnými povolenkami
- stejně tak rybolov, který by byl ovšem postaven na filosofii „chyt' a pust'“

- poplatky za sjezd úseků řeky Berounky (V NP Šumava je například zpoplatněn průjezd horního úseku Vltavy)
- placená parkoviště
- exkurze s průvodci, pozorování zvěře, lesní výuka
- výzkumy a vědecká šetření
- rekreační a sportovní akce
- zpoplatnění programů pořádaných informačními a vzdělávacími středisky
- muzeum historie národního parku
- rekreační aktivity
- Většina těchto aktivit již na Křivoklátsku funguje zcela zdarma. Je to všem dostupný způsob, jak efektivně spojovat přírodu a lidi, a tak naplňuje slogan „území pro přírodu i pro lidi.“

6. *„Zachování stávající plnohodnotné samosprávy místních obcí a příslušných krajů.“* (viz, příloha č.2)

Tohle je spor, který považuji za ten nejmarkantnější. Jak bylo několikrát zmíněno, kompetence hospodaření na Křivoklátsku bude spadat pod Správu NP.

7. *„Křivoklátské lesy by měly dále poskytovat místním lidem práci, obživu, dřevo do kamen a prostor pro relaxaci.“* (viz, příloha č.2)

Souhlasím, nynější lesy jsou hlavní obživou místních. Neznamená to ale, že se s příchodem NP neobjeví i nové nabídky práce. Relaxaci může znemožnit nárůst turistů na daném území.

8. *„Zachování lesů zelených a otevřených pro všechny k lesu a přírodě šetrné aktivity v rámci platných regulí chráněné krajinné oblasti. Lesů svobodně využívaných rodinami s dětmi, houbaři, turisty, fotografy, cyklisty a všemi milovníky volné přírody bez ohledu na to, jestli se jedná o místní obyvatele, chataře, chalupáře nebo návštěvníky z jiných oblastí ČR.“* (viz, příloha č.2)

Myslím si, že ministerstvo se snaží vycházet co nejvíce vstříc místním i návštěvníkům. Důkazem toho je úprava návrhu tak, aby co nejméně zasahovala do obydlí a stezek pro veřejnost. Sami zmiňují, že pohyb po vyznačených stezkách bude stále možný. Jako větší problém vnímám místní, kteří jsou celý život zvyklí se volně pohybovat po celém území, houbařit, sbírat plody, je pochopitelné, že s návrhem nesouzní.

U turistů tento problém nebude nejspíš tak markantní a stejně jako v ostatních národních parcích se spokojí s vyznačenými stezkami. Zmínku o “zelených lesích“ vnímám jako narážku na kůrovcovou kalamitu v NP Šumava a NP České Švýcarsko, kdy byla většina zeleně zdevastována kvůli nemožnosti zasáhnout.

9. *„Zachování křivoklátské přírody v duchu desetiletí fungujícího Lesnického parku Křivoklátsko jako “Území pro přírodu i pro lidi“.“* (viz, příloha č.2)

Lesnický park Křivoklátsko mi připadá jako skvělá náhrada k národnímu parku, jeho cílem je totiž spojit přírodu a lidi, rozvíjet a zkoumat šetrné hospodaření na různých lokalitách. Můžeme ho brát jako jeden z nejvhodnějších způsobů, jak šetrně zjistit, co za management určitému území vyhovuje. Jako riziko zde беру dobrovolnost vlastníků spolupracovat.

Závěr

Závěrem tedy říct, že Křivoklátská krajina bezpodmínečně velmi zajímavou a rozmanitou oblastí bohatou na různorodé ekosystémy hostící jak organismy z říše rostlin, tak i živočichů. Hospodaření v místních lesích s sebou bezpodmínečně nese dlouholetou tradici, na kterou jsou místní občané náležitě hrdí. Tomu naznačuje i způsob péče a ochrany v tamějších lesích. Ochrana přírody zde není jednodušší, naopak kombinuje systém velkoplošných a maloplošných území, která jsou zaštitěna biosférickou rezervací. Snahu o co nejšetrnější přístupy k lesním ekosystémům dokazuje i projekt Lesnického parku Křivoklátsko, který umožnil management typu přísně chráněného území, ovšem za možnosti zásahu lidské ruky. Lesopark Křivoklátsko, byl navržen jako alternativa k národnímu parku. Hlavním rozdílem je fakt, že o způsobu hospodaření si v lesnickém parku rozhodují vlastníci, což může být pro dosažení některých cílů v ochraně přírody překážkou. Problematika Národního parku Křivoklátsko je tématem mnoha předchozích výzkumů a odborných prací. Odpověď, jestli bude národní park spíše přínosem nebo fiaskem křivoklátské přírody, je ale stále nejednoznačná. V národním parku se řídí plánem péče a na některých částech dochází k úplné bezzásahovosti, a to z důvodu zachování původního lesa. Na území Křivoklátska je ale pouze zanedbatelná část území zalesněna původními dřevinami. Návrat k přirozené skladbě je tedy možný pouze způsobem šetrného hospodaření. Pokud se zaměříme na problematiku pouze z přírodoochránářského pohledu, lze konstatovat, že odpovědí, zda je dnešní způsob

ochrany přírody dostačující, dokazuje příroda sama. Výrazná biodiverzita prostředí ukazuje na přírodní prosperitu. Ekonomické a sociální aspekty ovšem mohou mít výsledky jiné. Návrh na vyhlášení NP Křivoklátsko se prozatím nejeví moc šťastně, nejen že chybí dostatečné množství informací v ohledu zonace, managementu a dalších důležitých aspektech ale je potřeba přijít s konkrétními cíli, jak bude toto území benefitovat z přísnější ochrany. Trnem v patě občanů je i slabá komunikace ze strany státních orgánů. Návrh možná splňuje podmínky dle zákona 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny, ovšem fakt, že je zastaralý, nelze opomíjet. Osobně se zatím přikláním k možnosti ponechat stávající území tak jak je, s tím, že budou, jak je uvedeno v plánu péče, vyřešeny nedostatky ohledně hranic CHKO. Nelehkou situaci utváří i přemnožení nepůvodní zvěře, která může ohrožovat mladý porost. Pokud státní orgány poskytnou transparentnější a konkrétnější prezentaci svých cílů, podložené odbornými výzkumy, je možné, že si jednou Křivoklátsko titul národního parku vyslouží.

Seznam použité literatury

28 OBCÍ ZALOŽILO SVAZEK OBCÍ KŘIVOKLÁTSKA.
In: *Otevrenekrivoklatsko* [online]. 2023 [cit. 2024-04-08]. Dostupné z:
<https://www.otevrenekrivoklatsko.cz/blog/28-obci-zalozilo-svazek-obci-krivoklatska/>

DESET NEPRAVD MINISTRA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ.
In: *Otevrenekrivoklatsko* [online]. 2023 [cit. 2024-04-08]. Dostupné z:
<https://www.otevrenekrivoklatsko.cz/blog/deset-nepravd-ministra-zivotniho-prostredi/>

HŮLA, Petr a Jan HOŠEK. Novodobá historie úsilí o vyhlášení Národního parku Křivoklátsko. *Bohemia Centralis* [online]. 2011, 2011, 15-19 [cit. 2024-03-24]. Dostupné z: https://www.otevrenekrivoklatsko.cz/media/2011_Novodoba-historie-usili-o-vyhlaseni-Narodniho-parku-Krivoklatsko.pdf

HŮLA, Petr, 2009. Chráněná krajinná oblast Křivoklátsko. Pdf. *Z naší přírody*. Roč. 2009, č. 1, s. 2-5. Dostupné z: <https://www.casopis.ochranaprirody.cz/z-nasi-prirody/chranena-krajinna-oblast-krivoklatsko/>. [cit. 2024-03-21].

KOLBEK, Jiří a MLADÝ, František, 1990. *Rostlinný genofond Rakovnicka: Základní informace – Rakovník*. Citován z KOLBEK, Jiří; BLAŽKOVÁ, Denisa; HUSOVÁ, Miroslava; MORAVEC, Jaroslav; NEUHÄUSLOVÁ, Zdenka et al., 1997. In: *Potenciální přirozená vegetace biosférické rezervace Křivoklátsko*. 1. Academia, s. 120. ISBN 80-200-0610-9.

KOLBEK, Jiří; BLAŽKOVÁ, Denisa; HUSOVÁ, Miroslava; MORAVEC, Jaroslav; NEUHÄUSLOVÁ, Zdenka et al., 1997. In: *Potenciální přirozená vegetace biosférické rezervace Křivoklátsko*. 1. Academia, s. 124. ISBN 80-200-0610-9.

Křivoklátské lesnictví ve třetím tisíciletí. Roztoky u Křivoklátska, hotel Roztoky: Česká lesnická společnost, o.s., 2010. ISBN 978-80-02-02227-5.

LOŽEK, Vojen, 1975. *Přehled měkkýšů Křivoklátska*. 4. Bohemia Centralis Praha. Citován z KOLBEK, Jiří; BLAŽKOVÁ, Denisa; HUSOVÁ, Miroslava; MORAVEC, Jaroslav; NEUHÄUSLOVÁ, Zdenka et al., 1997. In: *Potenciální přirozená vegetace biosférické rezervace Křivoklátsko*. 1. Academia, s. 126. ISBN 80-200-0610-9.

MAJER, Jakub. Proč nesouhlasíme se zřízením Národního parku Křivoklátsko. In: *Otevrenekrivoklatsko* [online]. 2023 [cit. 2024-04-08]. Dostupné z: <https://www.otevrenekrivoklatsko.cz/blog/proc-nesouhlasime-se-zrizenim-narodniho-parku-krivoklatsko/>

NATURA 2000. In: *Ministerstvo životního prostředí* [online]. 2022 [cit. 2024-04-09]. Dostupné z: [https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/natura_definice/\\$FILE/ODOIMZ_NATURA2000_20221206.002.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/natura_definice/$FILE/ODOIMZ_NATURA2000_20221206.002.pdf)

Návrh hranice NP v CHKO Křivoklátsko. In: *Ministerstvo životního prostředí* [online]. 2023 [cit. 2024-03-24]. Dostupné z: [https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/news_20230223_Narodni-park-Krivoklatsko-bude-prinosem-pro-prirodu-i-obce-v-regionu/\\$FILE/02%20-%20NP-K%25%99ivokl%23%A1tsko_23_02_2023_MZP.pptx-1_new.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/news_20230223_Narodni-park-Krivoklatsko-bude-prinosem-pro-prirodu-i-obce-v-regionu/$FILE/02%20-%20NP-K%25%99ivokl%23%A1tsko_23_02_2023_MZP.pptx-1_new.pdf)

Odpověď na pozvání k projednání vyhlášení NP Křivoklátsko na půdě Středočeského kraje. In: *Otevrenekrivoklatsko* [online]. 2023 [cit. 2024-04-07]. Dostupné z: <https://www.otevrenekrivoklatsko.cz/blog/odpoved-na-pozvani-k-projednani-vyhlaseni-np-krivoklatsko-na-pude-stredoceskeho-kraje/>

Ochrana území. Online. Agentura ochrany přírody a krajiny. B.r. Dostupné z: <https://krivoklatsko.nature.cz/charakteristika-oblasti>. [cit. 2024-03-25].

Ochrana území. *Agentura ochrany přírody a krajiny* [online]. b.r. [cit. 2024-03-22]. Dostupné z: <https://www.nature.cz/ochrana-uzemi>

Otevřený dopis ministrovi životního prostředí Petru Hladíkovi z Týřovic. In: *Otevrenekrivoklatsko* [online]. 2023 [cit. 2024-04-08]. Dostupné z: <https://www.otevrenekrivoklatsko.cz/blog/otevreny-dopis-ministrovi-zivotniho-prostredi-petru-hladikovi-od-tyrovicky-chataru/>

PECHA, Miroslav. *Standard Lesnického parku Křivoklátsko* [online]. 2017 [cit. 2024-03-24].

PEŠOUT, Pavel. Soustava chráněných krajinných oblastí České republiky před dokončením? *Živa* [online]. 2015, **2015**(4), 192-196 [cit. 2024-04-10]. Dostupné z:

<https://ziva.avcr.cz/files/ziva/pdf/soustava-chranenych-krajinnych-oblasti-ceske-repub.pdf>

Petici proti vyhlášení NP Křivoklátsko podepsalo přes 11.300 lidí. *České noviny* [online]. 2023, **23.05.2023**, 1 [cit. 2024-04-05]. ISSN 1213-5003. Dostupné z: <https://www.ceskenoviny.cz/zpravy/2368975>

Plán péče o CHKO Křivoklátsko na období 2017–2026. In: *Otevrenekrivoklatsko* [online]. 2016 [cit. 2024-03-24]. s. 5. Dostupné z: https://www.otevrenekrivoklatsko.cz/media/Plan-pece-o-CHKO-Krivoklatsko-2017_2026.pdf.

Plán péče o Národní park Křivoklátsko. In: *Kolanakrivo* [online]. 2010 [cit. 2024-03-24]. s. 14. Dostupné z: <http://www.kolanakrivo.cz/data/npk/aktuality/oznameni-navrhu-na-vyhlaseni-narodniho-parku-krivoklatsko/Navrh-planu-pece-o-navrhovany-NP-Krivoklatsko.pdf>

Preventivní hodnocení krajinného rázu CHKO Křivoklátsko. In: *Agentura ochrany přírody a krajiny* [pdf]. b. r. [cit. 2024-03-25]. s. A.6. Dostupné z: https://krivoklatsko.nature.cz/documents/883663/0/A_uvodni_cast+%28%29.pdf/297200ce-6a11-5b8d-1236-166ec6b730bc?t=1667394376644

Protipovodňová přehrada na Berounce nebude, rozhodlo Povodí Vltavy. *Novinky.cz* [online]. 2016, **2016**, 1 [cit. 2024-03-26]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/ekonomika-protipovodnova-prehrada-na-berounce-nebude-rozhodlo-povodi-vltavy-40000917>

ROTHRÖCKL, Tomáš. JAK DÁL VE VELKOPLOŠNÉ OCHRANĚ? *Fórum ochrany přírody* [online]. 2022, **2022**(3), 1 [cit. 2024-04-10]. Dostupné z: <https://www.casopis.forumochranyprirody.cz/magazin/analyzy-komentare/jak-dal-ve-velkoplosne-ochrane>

SLOUP, Roman, Luděk ŠIŠÁK, Karel PULKRAB, Marcel REIDL, Miroslav HÁJEK, Jan BUKÁČEK a Roman DUDÍK. *SOCIO-EKONOMICKÁ STUDIE STANOVUJÍCÍ EKONOMICKÉ DOPADY DO REGIONU KŘIVOKLÁTSKA V PŘÍPADĚ PŘEVEDENÍ ČÁSTI ÚZEMÍ DO KATEGORIE UŽÍVÁNÍ „NÁRODNÍ PARK“* [online]. 2017. Praha: Edice Grantové služby LČR, 2017. ISBN ISBN 978-80-86945-33-0. Dostupné také z:

https://lesycr.cz/wp-content/uploads/2017/07/GS_Krivoklat_2017_Studie.pdf. Stuchadie. Česká zemědělská univerzita v Praze Fakulta lesnická a dřevařská.

Starostové Křivoklátska odmítají záměr MŽP. In: *Otevrenekrivoklatsko* [online]. 2022 [cit. 2024-04-07]. Dostupné z: https://www.otevrenekrivoklatsko.cz/media/Tiskove-prohlaseni-starostu-k-jednani-s-ministryni-Hubackovou_24_2_2022.pdf

Svazek obcí Křivoklátska vyzývá k hloubkové revizi zákona 114. In: *Otevrenekrivoklatsko* [online]. 2024 [cit. 2024-04-08]. Dostupné z: <https://www.otevrenekrivoklatsko.cz/blog/svazek-obci-krivoklatska-vyzyva-k-hloubkove-revizi-zakona-o-narodnich-parcich/>

Zákon 114/1992 Sb. O ochraně přírody a krajiny. In: 1992. Dostupné z: https://www.mzp.cz/www/platnalegislativa.nsf/58170589E7DC0591C125654B004E91C1/%24file/z114_1992.pdf

Záměr na vyhlášení zvláště chráněného území: Národní park Křivoklátsko. In: *Ministerstvo životního prostředí* [online]. 2022 [cit. 2024-03-24]. Dostupné z: [https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/zamer_vyhladn%C3%AD_narodni_park_krivoklatsko/\\$FILE/ozchp-NP_Krivoklatsko_zamer_na_vyhlaseni-20220927.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/zamer_vyhladn%C3%AD_narodni_park_krivoklatsko/$FILE/ozchp-NP_Krivoklatsko_zamer_na_vyhlaseni-20220927.pdf).

Zásady pro kategorizaci chráněných území na základě managementu. *PLANETA* [online]. 2001, 9(5), 6-8 [cit. 2024-04-08]. Dostupné z: [https://www.mzp.cz/web/edice.nsf/0A3D8338EAD90852C1256F63004112C9/\\$file/pl_zasady.pdf](https://www.mzp.cz/web/edice.nsf/0A3D8338EAD90852C1256F63004112C9/$file/pl_zasady.pdf)

Zpráva ze setkání starostů s ministryní životního prostředí. In: *Otevrenekrivoklatsko* [online]. 2022 [cit. 2024-04-07]. Dostupné z: <https://www.otevrenekrivoklatsko.cz/blog/zprava-z-jednani-starostu-krivoklatska-s-ministryni-zp-ze-dne-5-5-2022/>

Obrázky, tabulky a přílohy:

Křivoklátské lesnictví ve třetím tisíciletí. Roztoky u Křivokláta, hotel Roztoky: Česká lesnická společnost, o.s., 2010. ISBN 978-80-02-02227-5.

Národní park Křivoklátsko: Stav záměru a informace o podkladech pro přípravu vyhlášení. In: *Ministerstvo životního prostředí* [online]. 2023 [cit. 2024-04-09]. Dostupné z: [https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/news_20230223_Narodni-park-Krivoklatsko-bude-prinosem-pro-prirodu-i-obce-v-regionu/\\$FILE/02%20-%20NP-K%C5%99ivokl%C3%A1tsko_23_02_2023_MZP.pptx-1_new.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/news_20230223_Narodni-park-Krivoklatsko-bude-prinosem-pro-prirodu-i-obce-v-regionu/$FILE/02%20-%20NP-K%C5%99ivokl%C3%A1tsko_23_02_2023_MZP.pptx-1_new.pdf)

PETICE: Nesouhlas se zřízením Národního parku Křivoklátsko. In: *Otevrenekrivoklatsko* [online]. [cit. 2024-04-10]. Dostupné z: https://www.otevrenekrivoklatsko.cz/petice_220118.pdf

Preventivní hodnocení krajinného rázu CHKO Křivoklátsko. In: *Agentura ochrany přírody a krajiny* [pdf]. b. r. [cit. 2024-03-25]. s. A.6. Dostupné z: https://krivoklatsko.nature.cz/documents/883663/0/A_uvodni_cast+%282%29.pdf/297200ce-6a11-5b8d-1236-166ec6b730bc?t=1667394376644

VELKOPLOŠNÁ ZVLÁŠTĚ CHRÁNĚNÁ ÚZEMÍ. In: *Agentura ochrany přírody a krajiny* [online]. 2024 [cit. 2024-04-10]. Dostupné z: <https://www.nature.cz/velkoplosna-zvlaste-chranena-uzemi>

Zákon 114/1992 Sb. O ochraně přírody a krajiny. In: 1992. Dostupné z: https://www.mzp.cz/www/platnalegislativa.nsf/58170589E7DC0591C125654B004E91C1/%24file/z114_1992.pdf

Přílohy

Porovnání zákazů v zónách národního parku a chráněné krajinné oblasti podle zákona 114/1992 Sb.

	Vstupova t mimo význačen souhlas m orgánu ochrany přírody	Povol ovat a umíst' nové stavb	Měnit stavbu ploch a kultur	Hnojit, používat siláž a další tekuté odpady	Pořádat a organizovat hromadné sportovní, turistické a jiné veřejné akce a provozovat vodní sporty mimo místa vyhrazená se souhlasem orgánů ochrany přírody	Hospodařit na pozemcích způsobem vyžadující intenzivní technologie, prostředky, které mohou působit podstatné změny v biologické rozmanitosti, strukturu a funkci ekosystémů, nebo navratně poškodit půdní povrch	Zavádění o chovu zvěře – obory, farmové chovy a bažantnice , kromě záchraný ch chovů	Měnit stávající vodní režim poze mků	Těžít a humolit y	Tábořit rozdělat vat ohně mimo vyhrazená místa	Vjždě setrvat s mot orový mi vozidly	Pořádat autom obilov é a motic yklové soutěž e	Povolovat záměrně rozšiřovat geografic ky nepřívodní drůhy R a Ž	Stavět dálnice, sídla a kanály	Prová dět chemi cký posyp cest	Měnit dochova né přírodní prostředí v rozporu s blížešími ochrannými podmínkami NP nebo CHKO	Provozování horoleze ctví, létání na padácích závěsných kluzácích, podmínkami NP ježdění na kole CHKO	Sbírání rostlin kromě lesních plodů, vyzdušný odehly živočišných prospědky	Pořádat vyhlídko vé lety motorovými vozidly	
Zákazy na chráněném území dle zákonu 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
I. Zóna NP	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
I. Zóna CHKO	×	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
II. Zóna CHKO	×	✓	×	×	✓	✓	✓	✓	×	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Celé území NP	×	×	×	×	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Celé území CHKO	×	×	×	×	pouze motocyklo vé soutěže	×	✓	×	×	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	×	×	×	×

Informace použité v tabulce jsem čerpala ze zákona 114/1992 Sb. O ochraně přírody a krajiny

Příloha č. 1

PETICE

Petice podle § 1 zákona č. 85/1990 Sb., o právu petičním

Nesouhlas se zřízením Národního parku Křivoklátsko

Petice je adresována předsedovi vlády České republiky a petičnímu výboru Poslanecké sněmovny ČR

Adresát: Předseda vlády ČR, nábřeží Edvarda Beneše 4, Praha I – Malá Strana, 118 00

Petiční výbor Parlamentu ČR, Poslanecká sněmovna, Sněmovní 176/4, Praha I - Malá Strana, 118 26

V Křivoklátě, 18.1.2022

My, níže podepsaní občané,

nesouhlasíme se vznikem Národního parku Křivoklátsko a prostřednictvím této petice žádáme vládu České republiky, aby od tohoto záměru upustila, a to z následujících důvodů:

1. Křivoklátsko je rozsáhlé území kulturní krajiny s převážující rozlohou hospodářských lesů, které budovali po staletí generace zdejších lesníků a obyvatel. Jedná se tedy o území dlouhodobě ovlivňované lidskou činností.
2. Národní parky jsou rozsáhlá území s převážujícím výskytem přirozených nebo člověkem málo pozměněných ekosystémů (§ 15 zákona č. 114/1992 Sb.). Základní podmínka daná zákonem o ochraně přírody a krajiny tedy není naplněna.
3. Ochrana přírodních hodnot Křivoklátska je dostatečně zajištěna stávajícími kategoriemi zvláště chráněných území, to znamená chráněná krajinná oblast (CHKO) spolu s dalšími kategoriemi maloplošných chráněných území (NPR, PR) a ostatními kategoriemi (Ptačí oblast, biosférická rezervace UNESCO, EVL atd.).
4. Výhledové převedení velké části území navrhovaného národního parku do bezzásahového režimu (minimálně 75% plochy dle strategie IUCN pro národní parky).
5. Zřízení další státní instituce – správy národního parku – hrazené z našich daní, tj. další zatížení státního rozpočtu v době, kdy je tento již extrémně zatížen.
6. Zachování stávající plnohodnotné samosprávy místních obcí a příslušných krajů.
7. Křivoklátské lesy by měly dále poskytovat místním lidem práci, obživu, dřevo do kamen a prostor pro relaxaci.
8. Zachování lesů zelených a otevřených pro všechny k lesu a přírodě šetrné aktivity v rámci platných regulí chráněné krajinné oblasti. Lesů svobodně využívaných rodinami s dětmi, houbaři, turisty, fotografy, cyklisty a všemi milovníky volné přírody bez ohledu na to, jestli se jedná o místní obyvatele, chataře, chalupáře nebo návštěvníky z jiných oblastí ČR.
9. Zachování křivoklátské přírody v duchu desetiletí fungujícího Lesnického parku Křivoklátsko jako "Území pro přírodu i pro lidi".

Na základě výše uvedených argumentů žádáme, aby vláda České republiky neusilovala o vyhlášení Národního parku Křivoklátsko a zachovala ochranu celého území v současné kategorii CHKO.

Petiční výbor ve složení:

Jakub Majer, U Plátenice 1/1511, Praha 5, 150 00 – předseda petičního výboru oprávněný jednat

Marian Beke, Křivoklát 8/1, Křivoklát, 270 23

Iveta Kohoutová, starostka obce, Karlova Ves 2, Křivoklát, 270 23

Libuše Vokounová, starostka obce, Křivoklát 93, Křivoklát, 270 23

Tomáš Hradečný, Sestupná 217/21, Praha 6, 162 00